ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

CENTRUM PROFESNÍCH STUDIÍ

Disertační práce

Master of Laws

-

LL.M. Korporátní právo – správa a řízení společnosti

Legalizace veřejných listin pro účely jejich použití v zahraničí

Zpracovala: Mgr.Jana Švihlová

Vedoucí práce: JUDr. Luděk Lisse, Ph.D. LL.M.

Poděkování

Za cenné rady a podněty bych ráda poděkovala řediteli Ústavu JUDr. Luďkovi Lissemu, Ph.D. LL.M.

Prohlášení

Prohlašuji,

že jsem tuto závěrečnou práci vypracovala zcela samostatně a veškerou použitou literaturu a další podkladové materiály, které jsem použila, uvádím v seznamu literatury a že svázaná a elektronická podoba práce je shodná.

Praha: 27.července 2022

Abstrakt

Práce je zaměřena na definici veřejné listiny a vymezení jejího prostoru v českém právním rámci. Srovnání soukromé a veřejné listiny, které jsou určeny do zahraničí a její formální náležitosti. Použití veřejné listiny k mezinárodnímu použití dle platné legislativy a mezinárodních smluv. Zaměřeno je ponejvíce na tzv. vyšší ověření listiny doložkou – Apostilou, apostilní doložkou. Je ukotvena v mezinárodních smlouvách, Haagské úmluvy o apostile, která vstoupila v platnost ke dni 16. 3. 1999 a vyšla pod číslem 45/1999 Sb. V poslední kapitole je popsána činnost soudních znalců – tedy soudních překladatelů a překladů, které se nedílně svazují s veřejnou listinou. Z legalizačního hlediska posledním právním procesem je superlegalizace, provádění ověřovací činnosti daným zastupitelským úřadem.

Abstract

The thesis is focused on the definition of a public document and the definition of its space in the Czech legal framework. Comparison of a private and public document that are intended for foreign countries and its formal requirements. Use of a public document for international use in accordance with applicable legislation and international treaties. It is mainly focused on the so-called higher verification of the document by a certificate – Apostille, or else the Apostille certificate. This is in the international treaties of the Hague Convention on Apostille, entered into force on March 16, 1999 and published under No. 45/1999 Coll. The last chapter deals with the activities of court experts – i.e., sworn translators who are inseparably tied to a public document. From the legalization point of view, the last legal process is superlegalization, carrying out verification activities by the given representative office.

Klíčová slova

Veřejná listina, apostila, legalizace, vidimace, ověření listin, soukromá listina, mezinárodní právo, soukromé právo, procesní právo, soudní překlad, soudní překladatel, vyšší ověření listiny, apostilizace, superlegalizace

Keywords

Apostille, public document, apostille, legalization, verification, authentication of documents, private document, international law, private law, procedural law, sworn translation, sworn translator, higher authentication of the document, apostille, superlegalization

OBSAH

ÚVOD 1

1 **DEFINICE VEŘEJNÉ LISTINY VERSUS SOUKROMÉ LISTINY A JEJÍ DŮKAZNÍ SÍLA** 4

1.1 Označení veřejných listin podle veřejného orgánu, který ho vydal 6

1.1.1 Veřejné listiny a jejich důkazní síla 8

1.2 Soukromá listina 9

1.3 Role Czech POINTU, advokáta a notáře při úloze ověřování veřejných listin určených do zahraničí 10

1.3.1 Advokát neboli řečník 12

1.3.2 Notář neboli písař 13

1.4 Matriční doklady a jejich ověřování pro použití v zahraničí 15

1.5 Digitální podpisy a jejich využití v praxi (ne „funkcionalita“ v legalizačním procesu) 17

1.5.1 Autorizovaná konverze dokumentů 18

1.6 Otázky 19

2 APOSTILA – LEGALIZAČNÍ PROCES, HAAGSKÁ ÚMLUVA O APOSTILE 21

2.1 Ověřování českých veřejných listin notářem určených pro jejich použití v zahraničí 21

2.2 Apostila 23

2.2.1 Předpoklady pro uznání veřejných listin 23

2.2.2 Notářská komora České republiky 29

2.3 Legalizační procesy v kompetenci ministerstev České republiky 30

2.3.1 Ministerstvo spravedlnosti České republiky 30

2.3.2 Ministerstvo zahraničních věcí České republiky 32

2.3.3 Hospodářská komora České republiky 34

2.4 Mezinárodní smlouvy; Haagská úmluva o apostile HCCH 35

2.4.1 Právní normy EU 37

2.4.2 Veřejná listina ve smyslu Nařízení Brusel I a Brusel Ibis 38

2.4.3 Brusel II bis....39
2.4 E-Apostila – institut elektronické Apostily (E-App)....40
2.5.1 Závěr – zamyšlení....45
3 DEFINICE SOUDNÍHO PŘEKLADU PŘIPOJENÉHO K VEŘEJNÉ LISTINĚ. SUPERLEGALIZACE....47
3.1 Soudní překlad....47
3.1.1 Soudní překlad jeho právní povaha a náležitosti....48
3.1.2 Stanovisko k právní povaze překladů....49
3.1.3 Novelizace vyhlášky vydané Ministerstvem spravedlnosti České republiky k výkonu činnosti soudního překladatele k 1. lednu 2021....51
3.1.4 Soudní překladatel není soudní tlumočník....52
3.1.5 Digitalizace na bázi úředních překladů....54
3.2 Superlegalizace....55
3.2.1 Vyšší ověření cizích listin, které budou právně použity v České republice....56
3.2.2 Role Ministerstva zahraničních věcí v České republice v ověřování listin....58
3.2.3 Zastupitelské úřady – velvyslanectví....60
ZÁVĚR....62
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY....64
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK....73
SEZNAM TABULEK....74
PŘÍLOHY....75

ÚVOD

Téma této disertační práce je zaměřena na legalizaci veřejných listin a jejich vyššího ověření s použitím v zahraničí. Využívaný právní instrument apostily, apostilizace dokumentů je využíván k úřednímu použití v zahraničí. Předmětem předložené práce je i mechanismus ověřování – legalizace veřejných listin vydaných v České republice a zakotvený v její právní úpravě a mezinárodních smlouvách za účelem jejich použití v zahraničí.

Zaměříme se na vymezení pojmu veřejné listiny a její důkazní síly, v komparaci se soukromou listinou. Zákony nám formují de iure vymezení veřejných listin. Veřejné orgány jsou odpovědné za vydávání veřejných listin v souladu se soukromým a mezinárodním právem. Koncepčně je práce zaměřená převážně na využití veřejných a soukromých listin k použití v zahraničí. Je zde široký tok dat, informací a veřejných listin, které musí mít ukotvený právní rámec, legalizační proces a přísná pravidla, než opustí Českou republiku. Prvním krokem v procesu legalizace je vydání dokumentu veřejným orgánem, který musí být ověřen daným ministerstvem v České republice (jedná se o Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo kultury a Ministerstvo průmyslu a obchodu). Ve věcech obchodních záležitostí nadnárodních společností zajišťuje ověřování listin Hospodářská komora České republiky. Prezident Hospodářské komory je Vladimír Dlouhý, který zastupuje komoru navenek a jedná jejím jménem.

Druhá kapitola je věnována legalizaci – vyššímu oveření listin – apostile, apostilizaci veřejných listin. Koncepce legalizačního procesu a apostilizace je rozmanitá, různorodá a přináší mnoho poznatků k zamyšlení i k úvahám o jeho optimální proveditelnosti. Apostilu a superlegalizaci lze právně vyhotovit/vystavit v rámci několika dnů, ale také i několika měsíců. Proces legalizace se přesouvá na veškerý soukromoprávní sektor; uzavření mezinárodních manželství, narození dětí, zajištění statusu českého občanství, a jiné registrace obyvatel a jejich pohybu. Tak i pro oblast mezinárodního obchodu, vzniku nových společností nebo jejich transformace, přesun akvizic pohledávek a nákupů, investic do jiných zemí nebo ze zahraničí směrem do České republiky.

V druhé části práce budu pomocí komparativní metody vycházet z kulturně – společenských zvyků jiných států. Poukážu také na možné zrychlení a vylepšení procesu legalizace, její proveditenosti a využití digitálních cest k vidimaci (opřené o zkušenosti ze zahraničí, kde se prozatím řadí k nejvyššímu stádiu digitalizace státy jako jsou Estonsko a Pobaltské země).

V navazující třetí kapitole se zaměříme na právní tématiku soudního překladu, a jeho norem, metodiky a nařízení, které se stanovují ve vyhláškách Ministerstva spravedlnosti České republiky. S tímto tématem je úzce spojena tématika soudního překladu veřejných listin, které jsou určeny pro využití v zahraničí. Vzdělání a kvalifikované požadavky kladené na soudního překladatele, a normy soudního překladu se řídí novelizovaným zákonem č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích. V prohlubování profesních odborností u překladatelů jsou důležité Jeronýmovy dny, a mnoho dalších významných událostí (například každoročně konající se překladatelská právní minima v Kroměříži, aj.).

Státní správa reprezentovaná Ministerstvem spravedlnosti České republiky po mnohočetných debatách a konzultacích shromažďuje data o znalcích, a tlumočnících on-line na portále[1]. Aktuálně vstoupila v platnost novelizace zákona pro soudní znalce a soudní tlumočníky.

Závěrem třetí kapitoly je téma superlegalizace a využití jednotlivých zastupitelských úřadů se sídlem v České republice a zastupitelské úřady České republiky v zahraničí. Posledním právním stádiem využití veřejné listiny v zahraničí je superlegalizační proces. Vystupuje zde do popředí diferencovaný rozdíl mezi kulturami, kontinenty a s velkým náhledem k náboženské a kulturní odlišnosti. Soustřeďuji se na problematiku přijímání legitimních dokladů přicházejících a odcházejících z České republiky do zahraničí. Tento systém je a musí být sofistikovaný, důkladný v dodržování standardů a procedurálních postupů, bez kterých není možné legálně uplatnit veřejnou listinu v zahraničí.

Práce v mnoha případech vychází z praxe a praktických případů ze skutečného života. Je zde mnoho různých případů, kauzálních atribut a osobního kontaktu

[1] https://seznat.justice.cz/?OpenForm

s klientem. K rozdílnostem v kulturních, náboženských a politických různých zemí je potřeba přistupovat s tolerancí a respektem.

1 DEFINICE VEŘEJNÉ LISTINY VERSUS SOUKROMÉ LISTINY A JEJÍ DŮKAZNÍ SÍLA

Veřejná listina (*instrumenta publica*) je listinou, kterou vydal nebo ověřil orgán veřejné moci České republiky, úřední potvrzení, rozhodnutí soudů, osvědčení či potvrzení vydané orgány veřejné moci. Veřejnou listinou (dále jen „listina“) označujeme také listinu, která byla prohlášena zákonem. Je tedy jedním z projevů moci veřejné sui generis, která veřejnou listinu vybaví veřejnou vírou v její obsah a pravost.

Institut veřejné listiny je regulován z pohledu České republiky právem národním, mezinárodním právem soukromým a procesním, mezinárodními smlouvami a právem Evropské unie. Hlavní podmínkou pro použití veřejné listiny mimo území vydávajícího státu je jejich ověření – legalizace (legalizační proces), který upravují zvláštní právní režimy. „*Význam listin spočívá v zachycení významných právních skutečností (právního jednání) a v dobré víře v jejich pravost a pravdivost*.“[2]

Veřejné listiny vznikají a vystavují se na základě jistoty právních vztahů a důkazní síly. „*Jedním z nejdůležitějších prostředků procesní prevence jsou veřejné listiny, a to především veřejné listiny o právních úkonech a osvědčování právně významných skutečností*.“[3] Stanovují veřejnou jistotu, platnost a víru v údaje v listině zachycené, lze se opírat o data v ní uvedené. Při posuzování veřejných listin nepomáhá ani porovnání s komunitárním právem, které používá pojmu „úřední listiny“, ale tyto listiny jsou důkladně odlišovány od listin vydávaných orgány veřejné moci. Můžeme se tedy setkat s názvy veřejných listin jako úředních listin, a dokonce, jako autorizovaného dokumentu.

Zákonnou definici listiny v českém právním řádu nenajdeme, jednak jejich obligatornost není častá a jednak také se jejich postavení příliš nerespektuje v soudním a správním řízení. Předpisy práva občanského, správního a trestního ovšem na pojem veřejné listiny odkazují. Ustanovení o listinách v našem právním

[2] DŮVODOVÁ ZPRÁVA K NOZ (konsolidovaná verze) ze dne 3. února 2012, [online], http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf, [26.01.2022]

[3] JINDŘICH, Miloslav: *Veřejné listiny – stěžejní úloha notářství*. Ad Notam, 16.ročník, 22.2.2010, str.3

řádu se pojí s jejich procesněprávním významem, a tato úprava je veřejnoprávní. V zákoně č.8 9/2012 Sb., nového občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále „NOZ“) jsou v posloupnosti zařazeny prvně soukromé listiny před veřejnými listinami, neboť soukromé listiny jsou jednodušší a častěji využívané v soukromém styku. V souladu s ustanovením § 567 NOZ platí, že „*veřejná listina je listina vydaná orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listina, kterou za veřejnou listinu prohlásí zákon; to neplatí, pokud trpí takovými vadami, že se na ni hledí, jako by veřejnou listinou nebyla*“. Následně § 568–569; „*Právní význam veřejné listiny je v tom, že zakládá vůči každému plný důkaz o tom, kým a kdy byla vystavena, jakož i o tom, co je v ní potvrzeno*.“[4]

Ve smyslu § 3026 odst. 2 NOZ jí je vždy notářský zápis, případně soudně schválený smír. V rámci soukromého práva jsou takovými listinami převážně notářské zápisy. Občanský soudní řád v § 134 jmenuje listiny vydané státními orgány v mezích jejich pravomoci. Správní řád § 53 odst. 3 používá širší vymezení, do nějž kromě listin vydaných státními orgány zahrnuje i listiny vydané orgány územních samosprávných celků (tedy kraji nebo obcemi v samostatné působnosti). Listina a její průvodní znaky; formálně by měla být listina opatřena razítkem příslušného orgánu a podpisem osoby oprávněné jednat jménem tohoto veřejného orgánu.

Zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 2 taxativně vyjmenovává osoby a orgány veřejné moci oprávněné používat úřední razítko se státním znakem. Kulaté úřední razítko s malým státním znakem České republiky (orlicí) se používá na rozhodnutích a jiných úředních aktech veřejných listin. Pro razítka územně – samosprávných celků se tento termín „úřední razítko“ nepoužívá, avšak i tyto orgány veřejné moci mohou v samostatné působnosti vydávat veřejné listiny.

[4] ELIÁŠ, Karel a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. str.256

Obr.1. Kulaté úřední razítko s malým státním znakem

Definici listiny obsahuje pro své účely i trestní právo. Vymezení pojmu veřejné listiny získala novelizací trestního zákoníku zcela explicitní charakter. Veřejnou listinu nám stanovuje trestní zákoník č. 40/2009 Sb., uvozujícím § 131, jež v*eřejnou listinou se rozumí listina vydaná soudem České republiky, jiným orgánem veřejné moci nebo jiným subjektem k tomu pověřeným či zmocněným jiným právním předpisem v mezích jeho pravomoci, potvrzující, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu nebo jiného subjektu, který listinu vydal, anebo osvědčující některou právně významnou skutečnost. Veřejnou listinou je i listina, kterou prohlašuje za veřejnou jiný právní předpis*.“[5] Padělání nebo pozměňování veřejné listiny je v České republice samo o sobě trestným činem, podle § 348 trestního zákoníku.

1.1 Označení veřejných listin podle veřejného orgánu, který ho vydal

Vyjádříme zde krátký soupis listin, (ne taxativně všech), ale okruh veřejných listin v popisu mé disertační práce, a následně jejich využití v zahraničním prostoru.

(i) podle zákona č.358/1992 Sb., o notářích a jejich činností (dále „notářský řád“) § 6 jsou veřejnými listinami notářské zápisy a jejich stejnopisy, výpisy z notářských zápisů a listiny o ověření vydané notáři podle tohoto zákona.

(ii) na základě zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, i listinné výpisy a ověřené výstupy z informačních systémů

[5] https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40 [05.03.2022]

veřejné správy pořízené podle § 9 odst.4 téhož zákona (například prostřednictvím systému Czech POINT).[6]

(iii) podle zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona § 28 odst. 7 jsou veřejnými listinami vysvědčení, diplomy o absolutoriu a výuční listy. Podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v souladu s § 57 odst. 7 jsou veřejnými listinami vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu.

(iv) podle zákona č. 360/1992 Sb., autorizačního zákona, v souladu s § 13 odst. 5 „*je pro úřední účely veřejnou listinou dokument označený autorizovanou osobou vlastnoručním podpisem a otiskem razítka se státním znakem České republiky, jménem autorizované osoby, číslem, pod nímž je zapsána v seznamu autorizovaných osob vedeném Komorou a vyznačeným oborem, popřípadě specializací a své autorizace*“. [7]

(v) matriční knihy, sbírky listin, matriční doklady, potvrzení o údajích zapsaných v matričních knihách, „*doslovné výpisy z nich a potvrzení vydaná úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem ze sbírky listin*.“ [8]

(vi) listiny vydané soudem nebo soudním úředníkem (rozvodové rozsudky, dědictví), exekučními nebo správními úřady.

(vii) listiny a potvrzení vydané finančními nebo správními úřady (daňové přiznání, daňový domicil) a jinými státními orgány činnými ve veřejné moci (udělení státního občanství)

(viii) listiny obchodního rázu, zakladatelské smlouvy, zápisy se shromáždění a jiné obchodní dokumentace (Hospodářská komora České republiky)

„*Za veřejnou listinu jsou zvláštním zákonem prohlášeny např. cestovní doklad* [9] *a občanský průkaz*.“[10]

---

[6] Ovšem listiny ověřené CzechPOINTEM se nepřijímají pro uznání listiny určené do zahraničí

[7] Dostupné: https://cs.wikipedia.org/wiki/Veřejná_listina, [Stránka byla naposledy editována] 1. 1. 2022 v 23:05. [16.01.2022]

[8] § 24 odst. 4 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [21.02.2022]

[9] § 2 zákona č. 329/1999 Sb., zákona o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [21.02.2022]

[10] § 2 zákona č. 328/1999 Sb., zákona o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [21.02.2022]

1.1.1 Veřejné listiny a jejich důkazní síla

Veřejná víra (*fides publica*) vtělená do veřejné listiny není jen projevem požadavku na zvláštní odbornou způsobilost potřebnou k určitým právním jednáním, ale slouží především jinému zvláštnímu účelu, který soukromé listiny plnit nedovedou. Tím účelem je ochrana třetích osob a veřejného zájmu v právních vztazích. Je obecným principem, že z právních jednání osob nemohou vznikat práva a povinnosti v neprospěch třetích osob. Přesněji by však bylo vhodné dodat, že nikoli přímo. Některá právní jednání totiž mohou negativně ovlivnit práva a povinnosti třetích osob nepřímo.

Nabízí se tedy otázka, jaké výhody může forma veřejné listiny přinést samotným účastníkům právních jednání ve srovnání s listinami soukromými. Odpovědí je zvláštní důkazní síla veřejných listin. Hlavním účelem veřejných listin v soukromém právu je ochrana veřejného zájmu bez ohledu na přání a zájmy účastníků právních jednání, či osvědčovaných skutečností. „*Z toho důvodu právní řády stanovují obligatorní formu veřejné listiny pro celou řadu právních jednání. Náš právní řád touto cestou nešel a tento formální požadavek stanoví jen pro minimum právních jednání. Z hlediska ochrany soukromých zájmů však veřejné listiny nabízejí vyšší důkazní sílu a tím i sníženou zpochybnitelnost oproti listinám soukromým. Strany právních jednání proto mohou mít zájem zvolit formu veřejné listiny a předcházet tak sporům v oblastech, kde lze zvýšené riziko sporů očekávat*.“[11] Toto lze deklaratorně vysledovat z rozsudku Ústavního soudu, sp.zn.I.ÚS 2971/14; podaná jako ústavní stížnost. Stěžovatelem je fyzická osoba v roli notáře, v právním zájmu věci, zda ověřovací doložka má charakter veřejné listiny. Ustanovení § 6 notářského řádu stanoví, že notářské zápisy a jejich stejnopisy, výpisy z notářských zápisů a podle notářského řádu sepsané listiny o ověření (dále jen "notářské listiny") jsou veřejnými listinami, jestliže splňují náležitosti stanovené pro ně notářským řádem. Stěžovatel byl uznán vinným trestným činem padělání a pozměňování veřejné listiny dle zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, v souladu s § 176 odst. 1, odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků, přičemž výkon tohoto trestu mu byl

[11] KLEIN, Šimon, *Veřejné listiny a jejich důkazní síla*, [online] 22.08.2014, Dostupné: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_154-verejne-listiny-a-jejich-dukazni-sila [12.02.2022]

podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří roků. „*Stěžovatel přitom věděl, že provedením požadovaných úkonů ze strany jmenované pracovnice (legalizace) dojde k pozměnění původních ověřovacích doložek na listinách*“.[12] Z uvedeného tvrzení mimo jiné vyplývá, že subjekt, resp. osoba, která vydává veřejnou listinu, je podrobena státnímu dohledu. Je zřejmé, že veřejnou listinu nemůže ani dle úpravy v trestním zákoníku vystavit kdokoliv. Ověřovací činnost, do níž vystavování a sepisování veřejných listin (včetně pravosti podpisu), bezesporu patří, je primárně pod dohledem státu. Pokud stát tuto svou výlučnou pravomoc v zákoně deleguje na jiné subjekty, osoby, vždy si ponechává možnost vykonávat dohled nad prováděním a v případě, činnosti vykonávané *non lege artis*, zasáhnout.

1.2 Soukromá listina

Veřejnou listinou není listina, v níž orgán veřejné moci vystupuje jen jako soukromoprávní subjekt, ale pouze listina, v níž vystupuje z pozice orgánu veřejné moci. „*Definici soukromé listiny NOZ neuvádí, ale lze ji odvodit negativním vymezením veřejné listiny. Pokud listina není veřejná, je „a contrario“ soukromá*“.[13]

Pro naše účely listin určených do zahraničí se nejčastěji setkáváme s:

1) Občanskoprávní plná moc – hmotněprávní úpravu zastoupení na základě plné moci najdeme v NOZ v souladu s § 441 hovoří o možnosti nechat se při právním úkonu zastoupit fyzickou nebo právnickou osobou. Za tímto účelem zmocnitel udělí plnou moc zmocněnci, v níž musí být uveden rozsah zmocněncova oprávnění. Plná moc je tedy právním úkonem, jímž zmocnitel vůči třetí osobě prohlašuje, že zmocněnec je oprávněn jej v určitém rozsahu zastupovat. Plná moc nezakládá, nýbrž osvědčuje existenci právního zastoupení. Vnitřní vztahy mezi zmocněncem a zmocnitelem upravuje již zmíněná dohoda o plné moci. „*Ke vzniku řádného zastoupení tedy občanský zákoník vyžaduje existenci dvou právních skutečností, a to dohodu o plné moci a plnou moc samotnou.*“[14] NOZ nevyžaduje, aby podpisy na plné

---

[12] Rozsudek Ústavního soudu ČR, sp. zn. 2971/14 [online]. Dostupné: https://www.judikaty.info/cz/search?db=uscr&q=ov%C4%9B%C5%99ovac%C3%AD%20dolo%C5%BEka&qplus%5B%5D=&qplus%5B%5D=&qminus%5B%5D=&qminus%5B%5D=&fLawParagraph=&fLawNr=&fLawYear= [20.01.2022]

[13] ZUKLÍNOVÁ, Michaela: *Soukromá listina a veřejná listina*. Právní prostor, [31.08.2015], Dostupné: https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/komentar-k-noz-soukroma-listina-a-verejna-listina [05.03.2022]

moci byly úředně ověřeny. V naší praxi je nutnost podepsání plné moci zmocnitelem a úředně ověřit podpisy. Pokud se jedná o zahraniční osobu žijící v České republice, musí mít trvalý pobyt či trvalé bydliště na území České republiky.

2) Soukromou listinu můžeme také definovat jako smlouvu nebo testamentem, čestným prohlášením, která je sepsána osobou, kde se musí právoplatně ověřit pravost listiny v souladu s právními ustanoveními. Tímto tématem se nebudeme zabývat hlouběji.

1.3 Role Czech POINTU, advokáta a notáře při úloze ověřování veřejných listin určených do zahraničí

Czech POINT celým názvem Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál vlastní licenci k ověřování listin a deklaraci listiny jako vidimované nebo legalizované. Zajišťování ověřování listin vidimací či legalizací provádí česká pošta dle ustanovení zákona, podle sazebníku, který je přílohou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

Vidimace – ověřování listin

Vidimace je ověřování listin, že opis nebo kopie (dále jen "vidimovaná listina") se doslova shoduje s předloženou listinou. Avšak vidimací se nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů uvedených na vidimované listině ani jejich soulad s právními předpisy.

Předložená listina, tj. listina, na které byla pořízena vidimace, tj.ověření veřejných listin. „*Touto předloženou listinou může být;*

- ÷ *prvopis (originál např. matričního dokladu)*
- ÷ *již ověřená vidimovaná listina*
- ÷ *listina, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů*
- ÷ *opis nebo kopie pořízené ze spisu*

---

[14] ŘEHULOVÁ, Lenka: *Prohlášení zmocněnce o akceptaci plné moci?* Právnická fakulta Masarykovy univerzity, ČR, [online], Dostupné: https://www.law.muni.cz/sborniky/dp08/files/pdf/obcan/rehulova.pdf, [05.03.2022]

÷ *stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí nebo výroku rozhodnutí vydaného podle zvláštního právního předpisu*.“[15]

Vidimace listiny se neprovede v případech určených zákonem č.21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování) v souladu s § 9 písm. a), b), c), d), e), f), g), h). Specifickým a výjimečným případem je vidimace občanského průkazu (cestovního pasu) České republiky formou ověření podpisu jeho držitele. V praxi se s tímto setkáváme velice často, jedná se o ověření průkazu totožnosti jak českého občana, tak také i zahraničních osob, kteří musí mít na území České republiky trvalé bydliště nebo povolení k pobytu. Vyhláškou Ministerstva vnitra České republiky ve své informaci č. 6/2011 doporučilo, aby orgán, který ověřuje listinu, aby žadatele poučil o tom, že v daném případě jde o ověření pravosti podpisu (legalizaci), nikoli o vidimaci, tj. ověření fotokopie průkazu totožnosti. Podle zákona o ověřování se legalizací ověřuje, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní. Legalizací se nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů uvedených v „*listině ani jejich soulad s právními předpisy. Úřad za obsah listiny neodpovídá. V tomto případě se však nejedná o vidimaci občanského průkazu (cestovního pasu), kterou zákon o ověřování ani neumožňuje*.“ [16]

Legalizace – ověřování podpisů

Legalizace listiny podle zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu. Při ověřování podpisů neboli legalizaci se ověřuje, že žadatel „*listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní. Ověřením se nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů uvedených v listině ani jejich soulad s právními předpisy*.“[17] Legalizace se neprovede dle taxativního výčtu § 13 písm. a), b), c), d), e), f), g), h) zákona o ověřování. V našem meritu věci v souladu s ustanovením § 13 písmene e) se legalizace listiny

[15] Zdroj: Česká pošta, *Vidimace – ověřování listin*, [online] Dostupné: Vidimace - Česká pošta (ceskaposta.cz), [14.03.2022]
[16] BARTÁKOVÁ, Pavlína. *Vidimace a legalizace: praktický průvodce a rádce ke zkouškám podle zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. str.21
[17] Zdroj: Česká pošta, *Legalizace - ověřování podpisů*, [online] Dostupné: Legalizace - Česká pošta (ceskaposta.cz), [14.03.2022]

neprovede, pokud není v jazyce českém nebo slovenském a není na ní vyhotoven úřední překlad. V praxi, avšak lze získat legalizaci na cizojazyčné listiny, kterým daná osoba, která ověřuje listinu rozumí nebo je schopna důvodně si ji obsahově vydedukovat. „*Způsob provedení legalizace*“ [18], ověření podpisu na listině nebo na listu pevně s ní spojeném vyznačí ověřovací doložkou a otiskem úředního razítka. „*Je-li legalizován podpis žadatele na listině, která je nedílnou součástí souboru listin, jednotlivé listy se pevně spojí do svazku. Způsob spojení listin stanoví vyhláška zákona o ověřování*.“[19]

Vidimace a legalizace – legislativní rámec[20]

Zákon o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonu (zákon o ověřování)	21/2006 Sb.
Vyhláška o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu	36/2006 Sb.
Směrnice Ministerstva vnitra ze dne 21.6.2006 k jednotnému postupu při ověřování způsobilosti úředníka k provádění ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu	VS-28/60/2-2006
Zákon o správních poplatcích	634/2004 Sb.

Tabulka č.1. Vidimace a legalizace – legislativní rámec

1.3.1 Advokát neboli řečník

Advokát z podstaty své profese a z litery zákona jedná v zájmu klienta, může vytvářet určité právní kličky a prosazovat zájem klienta. Advokát nemá v první řadě předcházet konfliktům, není povinen hledět na to, aby „*smlouva byla vyvážená a férová pro všechny strany, tj. smí hrát určitou hru, vytvářet to, čemu se lidově říká právní kličky a určité chytáky, kterých si druhá smluvní strana možná nevšimne – a*

[18] Zákon č. 21/2006 Sb , § 11 odst. 1, 2 a 3

[19] BARTÁKOVÁ, Pavlína. *Vidimace a legalizace: praktický průvodce a rádce ke zkouškám podle zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. str.30

[20] ALIS spol. s r.o., *Vidimace*, 30.3.2020 [online] Dostupné: https://www.alis.cz/uploads/assets/vidimace-a-legalizace.pdf, str.5 [14.03.2022]

vám se to vyplatí."[21] Řídí se ustanovením zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále „ZA"), a institutem prohlášení advokáta o pravosti podpisu v souladu s § 25a citovaného zákona. Podle ustanovení tohoto paragrafu lze bez dalšího průzkumu označit za veřejnou listinu. „*Právní úprava neupravuje účinky, které právní úkon s takto ověřeným podpisem jednající osoby vyvolává. Právní úprava však již neupravuje účinky, které právní úkon s takto ověřeným podpisem jednající osoby vyvolává*".[22] Vybrala jsem k tématu rozhodnutí Nejvyššího soudu pod sp. zn. 2 Tzn 25/97 ze dne 20.května 1997, publikovaný pod číslem 17/1998 Sb. Diverzí je plná moc, vystavená mezi dvěma subjekty, kde plná moc sama o sobě není veřejnou listinou ve smyslu ustanovení § 176 TZ, a to ani tehdy pokud byly podpisy ověřeny notářem. Konstatuje nám, že plná moc může nabýt podoby veřejné listiny jen tehdy, byla-li pořízena formou notářského zápisu o právním úkonu (podle § 62 a dále zák.č.358/1992 Sb., NŘ). Je třeba zde vzít v úvahu, dle rozhodnutí Nejvyššího soudu, zda činí z tohoto právního úkonu *ex lege* veřejnou listinu, byť podle Českého zákona splňuje náležitosti veřejné listiny. ZA postrádá ustanovení, kterým by se stanovovalo prohlášení advokáta výslovně označení za veřejnou listinu. Nesmíme si vykládat znění zákona, že je možné vystavit listinu jako obdobu notářského zápisu o právních úkonech podle § 62 a dále NŘ, neboť advokát musí listinu musí sám sepsat. ZA v § 25a je rovnocenné ověření pravosti podpisu notářem podle § 74 NŘ, které je za veřejnou listinu označeno v § 6 NŘ. Úkolem advokacie (resp. advokáta) nikdy nebylo sepisování a vydávání veřejných listin, protože taková činnost je proti samotné povaze činnosti advokáta jako „právního přítele" svého klienta.

1.3.2 Notář neboli písař

Ověřování veřejných listin určených pro účely úředního užití do zahraničí provádí přímo notář nebo notářský kandidát (nemůže ověřovat notářský zástupce). Dohled nad činností notářů vykonává Ministerstvo spravedlnosti České republiky v souladu s § 45 odst.1 notářského řádu. Ověřování kopií, tedy vidimace od notáře se řídí podle

[21] Notářská komora ČR, *Právník – notář – advokát: kdo je kdo a co pro vás může udělat?* 18. 05. 2017 [online], Zdroj: Právník – notář – advokát: kdo je kdo a co pro vás může udělat? (nkcr.cz) [14.03.2022]

[22] SEIBERT, Lukáš. *Prohlášení advokáta o pravosti podpisu - veřejná listina?*. *Bulletin advokacie*, 2005, 2005(10), s. 35-36. ISSN 1210-6348. Dostupné také z: http://www.bulletin-advokacie.cz/archiv-cisel

ustanovení § 73 zákona č. 358/1992 Sb. o notářích a jejich činnosti (notářský řád, dále jen „NŘ“). Jedná se o ověření shody opisu nebo kopie s listinou. Vidimaci nelze provést v případech uvedených v zákoně NŘ, a to v souladu § 73 odstavec 2. Jedná se o skutečnosti, kde na listině není dokazatelná věrohodnost podpisu nebo orgánu, který ji vydal a také pokud je v jazyce, kterému notář nerozumí. Ad hoc je potřeba vyhotovit úřední překlad listiny, a tuto listinu může již notář ověřit. V našem případě lze ověřovat také elektronické/digitální podpisy na listinách (také ze zahraničí) a vytvořit konverze datového formátu dokumentu. Zahrnuje proces vidimace na základě zákona o ověřování a proces autorizované konverze dokumentů. Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů v souladu s § 69a hovoří o převedení dokumentu v analogové podobě na dokument v digitální podobě, a naopak a o změně datového formátu dokumentu v digitální podobě.

„*Odměna notáře za provedení vidimace či legalizace se řídí vyhláškou Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 196/2001 Sb. o odměnách notářů, tzv. notářský tarif.*“[23] Notář ověřuje předloženou listinu, že se doslovně shoduje s pořízeným opisem listiny, ale žádným způsobem neodpovídá za obsah listiny a jeho formální správnost. Notář může z listiny také vyhotovovat částečné opisy, které musí mít nadále právní význam, a musí být z něj patrno, z jaké listiny byl pořízen, a text částečného opisu musí tvořit samostatný významový celek. Notář také může pochybit ve své činnosti, a podle zákona nese plnou odpovědnost. V judikatuře rozsudku „*Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 1620/2007, ze dne 17.6.2009, deklaroval, že legalizace v podobě ověřovací doložky je veřejnou listinou, nejedná se ale o veřejnou listinu o právních úkonech, ale pouze o osvědčení právně významné skutečnosti, za něž nese přímou odpovědnost notář*.[24]

Větší potíže jsou při ověřování průkazů totožnosti[25] a jejich vidimací. NŘ tuto formu ověření nepřipouští, neboť se jedná o listinu, jejíž jedinečnost nelze ověřeným podpisem nahradit. V těchto případech žadateli se vyhotoví prostou kopii průkazu, pod kterou se napíše čestné prohlášení „svým podpisem stvrzuji pravost tohoto dokladu“, a pod tuto větu se vlastnoručně podepíše a požádá o úřední ověření svého

[23] BUREŠ, Jan., *Vidimace a legalizace*, Ad Notam, Ročník 18, 1/2012, 22.února 2012, str. 19 [18.03.2022]
[24] Redakce (jav), *Veřejná listina*, EPRAVO.CZ, [24. 9. 2009], Zdroj: https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/verejna-listina-58279.html, [19.03.2022]
[25] A dalších průkazů; cestovní pas, povolení k pobytu, aj.

podpisu na této listině. Ověřování průkazů totožnosti, cestovního pasu je často vyžadováno do přeshraničních služebních cest, na vyřízení víza, založení bankovních účtu. Některé země vyžadují také průkazy totožnosti pro vyřízení a prokázání své identity při uzavírání mezinárodních sňatků. Tento instrument se stal často používaným nástrojem, i když notáři zprvu nebyli moc sdílní provádět vidimace a nevěděli pochytit přímo nástroj, jak by vyhotovili opis. Na průkazech totožnosti a jiných certifikacích (dle praxe) u ověřených kopií se musí skrýt fotografie žadatele, překrytím nebo vymazáním.

1.4 Matriční doklady a jejich ověřování pro použití v zahraničí

Matriční doklady jsou důležitými veřejnými listinami při mezinárodním styku, obzvláště při uzavírání manželství, uznávání otcovství dítěte, přesídlení do jiné země, nebo jiným úředním účelům. V těchto případech je vždy zapotřebí originálu, prvopisu dokumentu od matričního úřadu, kde se daná osoba narodila. Listina musí obsahovat náležitosti dané zákonem, nesmí být poškozena a řádně legalizována. Zde již nastupuje mezinárodní smlouva, která je pro Českou republiku závazná a platná ke dni 16.03.1999, a to na základě sdělení č.45/1999 Sb., Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Česká republika přistoupila k Úmluvě o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, tzv. Haagská úmluva o apostile, (dále jen "Úmluva"). Haagská úmluva byla podepsána v Nizozemském Haagu ke dni 5.října 1961. Má-li být matriční doklad nebo vysvědčení předložen k úřednímu jednání ve státě, který stejně jako Česká republika přistoupil k Úmluvě, musí být opatřen ověřovací doložkou, tzv. apostilou.

„*Dnem 16. února 2019 nabylo účinnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č.1024/2012. Na žádost fyzické osoby vydá matriční úřad v České republice k matričnímu dokladu nebo k vysvědčení o způsobilosti uzavřít manželství pro použití v jiném členském státě Evropské unie vícejazyčný standardní formulář. Podle uvedeného nařízení musí být stanovené veřejné listiny, které byly vydány orgány jednoho členského státu EU, přijaty orgány jiného členského státu EU jako pravé, aniž by pravost dané listiny musela být ověřena.*

Každý formulář obsahuje rovněž vícejazyčný glosář názvů standardních položek i názvů specifických pro danou zemi ve všech úředních jazycích orgánů EU.“[26]

Ad rem v reálném praktickém využití tento nástroj ztrácí účinnost a efektivní hodnotu využitelnosti. Mnoho států Evropské unie tyto vícejazyčné formuláře nepřijímá, a je potřeba u daného matričního dokladu zajistit apostilní doložku. Země, jako například Řecko (týká se také zemí Srbsko, Černá Hora a Makedonie), které využívá v psaném projevu řeckou abecedu – cyrilici, v žádostech o uzavření manželství tyto vícejazyčné formuláře nepřijmou/neakceptují.

Pokud matriční doklady jsou určeny do zemí, které nejsou signatáři Úmluvy, je nedílnou součástí vyřízení apostily. Matriční doklad musí být ověřen vyšší instancí, tedy krajským úřadem. Vidimaci nebo legalizaci provádí kterýkoliv krajský úřad (př.Magistrát hl. m. Prahy) nebo kterýkoliv matriční úřad nebo obecní úřad, který není matričním úřadem, ale je stanoven k provádění vidimace a legalizace vyhláškou č. 36/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu, kterou se provádí zákon o ověřování.

V následující druhé kapitole rozvedeme podrobněji postup legalizace, apostilní doložky na matričních dokladech a jiných veřejných listinách.

Je třeba zmínit, že matriční doklady určené ke svatbě v zahraničí nesmí být starší 6 měsíců (vyjma některých zemí Arabského poloostrova, které požadují doklady ne starší 3 měsíců). U způsobilosti k uzavření manželství je to pochopitelné, jelikož se u dané osoby stvrzuje její aktuální stav – bezdomovec na území České republiky – svobodný/á – rozvedený/á – vdovec/vdova. Pokud žadatel byl již v manželském vztahu a je rozvedený/á, musí přiložit k legalizačnímu procesu také rozvodový rozsudek vystavený soudním orgánem České republiky.

V návaznosti na uzavírání manželství je zde také institucionalizovaný svazek registrovaného partnerství, který podléhá trochu jinému právnímu režimu. V současné době se také setkáváme s exotickými manželkami, které v době narození měly jiné pohlaví (mužské) a nyní uzavírají manželství s Českým občanem. Tento sňatek je potřeba legalizovat v rámci České republiky. Při změně pohlaví a

[26] Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor všeobecné správy, oddělení matrik a ověřování, 6. ledna 2022, *Ověřování platnosti dokladů pro použití v cizině*, [online], Ověřování platnosti dokladů pro použití v cizině – Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz) [14.03.2022]

identifikace osob v průběhu manželství, aneb na počátku svazku je potřeba legalizovat manželství.

Pro statistický přehled, kolik se uzavře manželství v zahraničí, se zahraničním partnerem, nebo oba zúčastnění jsou čeští občané. Vycházíme z údajů poskytnutých Českým statistickým úřadem.[27]

Počty uzavřených manželství v zahraničí, oba partneři jsou občané ČR.

Rok 2018	2026
Rok 2019	2313
Rok 2020	1276

Počty uzavřených manželství v zahraničí, jeden je občan ČR se zahraničním občanem.

Rok 2018	1284
Rok 2019	1612
Rok 2020	968

Tabulka č.2: Počty uzavřených manželství

1.5 Digitální podpisy a jejich využití v praxi (ne „funkcionalita“ v legalizačním procesu)

Elektronický nebo digitální podpis dokumentu a jeho formální užití v legalizačním procesu je stanoven zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Novelizací zákona o elektronickém podpisu č. 167/2012 Sb., se zavádí pojem „uznávaný elektronický podpis“ a „uznávaná elektronická značka“. Stanovuje se k podepisování nebo označování dokumentu v podobě datové zprávy, jehož prostřednictvím se činí úkon vůči státu, územnímu samosprávnému celku, právnické osobě. Lze používat

[27] Zdroj: Český statistický úřad, HÁJEK, Pavel., vedoucí oddělení informačních služeb Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj, data k 18.01.2022

uznávaný elektronický podpis nebo uznávanou elektronickou značku a stanovuje postup pro případy, kdy není možné použít referenční formát. „*Zákon č. 227/2000 Sb. tak nově ukládá povinnosti i v oblasti používání elektronického podpisu*.“ [28]

Elektronický podpis získáme u následujících poskytovatelů certifikovaných služeb:

- Česká pošta, s.p. - PostSignum[29]
- eIdentita, a.s.[30]
- První certifikační autorita, a.s.[31]

Pokud by se příjmaly a vydávali elektronicky podepsané listiny, došlo by k zjednodušení celého procesu vidimace a zeštíhlilo by tak mandatorní výdaje státního sektoru a počet zaměstnanců ve veřejném sektoru. V našem aktuálním případě je všechno pod správou Ministerstva spravedlnosti České republiky, kde bylo již loni (rok 2021) diskutováno o možnosti přijímání elektronicky podepsaných listin (pro použití v zahraničí) a připojení úředního překladu soudním překladatelem s jeho elektronickým podpisem. Takto bezkontaktně by bylo možné zaslat do datových schránek účastníkovi nebo žadateli. Pokud ovšem účastníci mají zřízené datové schránky**.** Již někteří soudní překladatelé využívají tento pracovní postup digitalizace a odevzdávání listin (bez zřetele na to, kde se právě nacházejí).

1.5.1 Autorizovaná konverze dokumentů

Autorizovanou konverzí dokumentů se rozumí:

1. úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo
2. úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky.

---

[28] Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR, *Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu*, [online], https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-c-227-2000-sb-o-elektronickem-podpisu.aspx, [19.03.2022]
[29] Zdroj informací: http://www.postsignum.cz/postup_pro_ziskani_certifikatu.html
[30] https://www.eidentity.cz [19.03.2022]
[31] https://www.ica.cz/Zadost-o-certifikat [19.03.2022]

Autorizované konverze dokumentů se vyhotovují dle platného zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů v souladu se zněním § 22 odst. 2 má dokument, který provedením konverze vznikl, stejné právní účinky jako dokument, jehož převedením výstup vznikl. Použitelnost výstupů autorizované konverze se tak rozšířila i na případy, kdy nestačí předložení úředně ověřené kopie originálu, ale je třeba předložit přímo originál. To má samozřejmě pozitivní vliv na celkovou použitelnost elektronických dokumentů.

Jsou zde stanovena pravidla tohoto převodu i pravidla změny datového formátu. Ze zcela nového znění § 69a odst. 4 cit. zákona jasně plyne, že výstup datové změny dokumentu v digitální podobě při zachování všech pravidel stanovených odst. 1 až 4 téhož paragrafu má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož změnou datového formátu vznikl.

Další poznatky lze uvést v oblasti osvědčování – ověřování shody kopií s listinou a ověřování pravosti podpisů, osvědčování v souvislosti s vydáváním ověřených výstupů z informačního systému veřejné správy (všechny kontaktní místa veřejné správy, tedy mimo notářů, držitelů poštovní licence, Hospodářské komory České republiky úřadech územní samosprávy). „*Konverzi dokumentů mohou autorizovat také advokáti, není autorizována (ověřována) veřejnou listinou, neboť listina o autorizaci – ověřovací doložka – za veřejnou listinu kupodivu prohlášena není*.“[32]

1.6 Otázky

Kolik je státních zaměstnanců v České republice ve specializaci oddělení matrik?

„*Počet státních zaměstnanců ve veřejném sektoru včetně. Údaje dostupné dle Ministerstva financí činí počet takto definovatelných státních zaměstnanců 482 270 (rok 2021)*.“[33]Navzdory relativně nízkému podílu na zaměstnanosti veřejného sektoru, jsou státní úředníci častým předmětem veřejných

[32] JINDŘICH, Miloslav, Ad Notam, *Veřejné listiny – stěžejní úloha notářství*, 16.ročník, 1/2010, Zdroj: https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2010_1.pdf, str.6 [21.03.2022]

[33] Zdroj: Wikipedia, *Státní zaměstnanci v Česku*, [6. 3. 2022 v 12:35] Dostupné: https://.wikipedia.org/wiki/St%C3%A1tn%C3%AD_zam%C4%9Bstnanci_v_%C4%8Cesku [20.03.2022]

diskusí o nákladnosti fungování státu. „*Relativní platy ve veřejném sektoru mezi roky 2003 a 2020 výrazně poklesly ve všech typech organizací. K výraznému poklesu došlo jak v letech světové krize 2009–2012, tak později v letech 2019 a 2020.*“[34]

Výdaje státního rozpočtu na výkon matriční agendy

Příspěvek na výkon státní správy, tzn. i příspěvek na výkon matriční agendy je obcím každoročně poskytován prostřednictvím zákona o státním rozpočtu na daný kalendářní rok. V letech 2014–2016 byly vyčleněny částky, v níže uvedené v tabulce, které jsou dále uvedeny některé souvislosti spojené s tímto příspěvkem.

Rok	Kč	Počet obyvatel	Náklady na jeden úvazek	Množství úvazků matričních pracovníků proplatitelných z celkového příspěvku	Poměrná část příspěvku na 1 obyvatele správního obvodu matričního úřadu za celou ČR
1	2	3	4	5 = (2 : 4)	6 = (2 : 3)
2014	523 606 734	9 267 432	420 000	1 247	56
2015	524 115 507	9 279 196	430 000	1 219	56
2016	525 232 632	9 267 342	440 000	1 194	57
2017	552 852 597	9 286 394	450 000	1 229	60
2018	580 242 251	9 298 312	465 000	1 248	62

Tabulka č.3: Náklady na úvazek pracovníka matričního úřadu

Z tabulky je zřejmý trend zvyšujícího se příspěvku na výkon matriční agendy. „*V roce 2015 činil příspěvek cca 524 mil. Kč, oproti tomu na rok 2018 je prostřednictvím státního rozpočtu vyčleněno již více než 580 mil. Kč. Stejně tak je zřejmá zvyšující se poměrná část příspěvku na jednoho obyvatele trvale žijícího v České republice.*“[35]

[34] BARTUŠEK, D., BOUCHAL, P., JÁNSKÝ, P., Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. , *Státní zaměstnanci a úředníci: kde pracují a za kolik?*, [leden 2022] https://idea.cerge-ei.cz/images/studie/2022/IDEA_Studie_2_2022_Statni_zamestnanci_a_urednici.pdf,[20.03.2022]

[35] Ministerstvo vnitra ČR odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, *Analýza výkonu matriční agendy v letech 2014 – 2016*, [online], Zdroj: file:///C:/Users/hp/Downloads/Analyza_vykonu_matricni_agendy_v_letech_2014_az_2016i.pdf, str.44 [20.03.2022]

2 APOSTILA – LEGALIZAČNÍ PROCES, HAAGSKÁ ÚMLUVA O APOSTILE

Má-li být v cizím státě uznána veřejná listina, kterou vydal nebo ověřil v rámci své pravomoci a působnosti veřejný orgán České republiky, nebo která byla před ním podepsána, je ve většině států nutné, aby tato listina byla tzv. legalizována. Výjimky z povinnosti legalizace vyplývají z Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin
- dále "Úmluva o Apostile" a z některých dvoustranných mezinárodních smluv o právní pomoci či přímo použitelných právních předpisů Evropské unie.

Smyslem legalizace a apostily je věrohodně prokázat skutečnost, že listina byla vydána nebo ověřena určitým justičním nebo správním orgánem České republiky nebo byla před ním podepsána. Ověřuje se tedy pravost úředního razítka a podpisu na listině, nikoliv obsah listiny samotné. Tímto způsobem se ověřují pouze veřejné listiny, formálně správné a podepsané zodpovědnou osobou s razítkem.

2.1 Ověřování českých veřejných listin notářem určených pro jejich použití v zahraničí

Podle příslušného aktualizovaného zákona č. 358/1992 Sb., České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů v souladu s § 2 ověřuje listiny notář. Notář musí splňovat profesní a způsobilostní podmínky pro výkon své funkce. Notář musí být pověřen notářským úřadem státem a je jmenován ministrem spravedlnosti České republiky. Musí splňovat zákonem stanovené předpoklady – vysokoškolské vzdělání, v rámci magisterského studijního programu v oboru práva. Podmínky pro vykonávání činnosti notáře je bezúhonnost, absolvovaní předepsané doby notářské praxe a složení notářské zkoušky, povinnost pojištěni odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti notáře.

Notář má pravomoc podepisovat a vyhotovovat veřejné listiny. Notář je státem pověřenou osobou, které splňuje předepsané předpoklady a dodává listinám veřejnou víru. Nejen ryze formálně, dodržením všech předepsaných náležitostí listiny, ale také

preventivní kontrolou její platnosti. Jistotě ohledně posuzování veřejných listin nepomáhá ani porovnaní s právem komunitárním, které používá pojmu „úřední listiny“, kterými jsou osvědčovány právně významné skutečnosti. „*Takovými listinami v zemích tohoto systému práva jsou míněny, jak shora uvedeno, listiny notářské, nazývané notářské zápisy či notářské akty, popřípadě notářské protokoly, notářská osvědčeni a listiny o ověřeni, pořizované notářem*.“[36]

Listiny od notářských úřadů lze ověřit pouze v případě, že jsou podepsány (podle § 23 písm.a) a c) NŘ

(i) notářem, nebo

(ii) notářským kandidátem, který byl ustanoven zástupcem notáře, nebo

(iii) notářským kandidátem, který byl notářem pověřen k provádění legalizace a vidimace ve vztahu k cizině.

Listiny podepsané notářskými tajemníky, zástupci či notářskými koncipienty nemohou sloužit pro další legalizační postup pro použití v cizině. Doporučujeme proto hlásit v notářské kanceláři předem, že předmětná listina bude použita v zahraničí. Ověřující dále nesmí provést vidimaci (ověřit kopii) cizojazyčných listin tehdy, jestliže nezná jazyk, ve kterém je listina napsaná, z níž je opis pořízen, a zároveň není předložen její úřední překlad do českého jazyka soudním překladatelem. „*Pokud notář nezná jazyk, v němž je listina vyhotovena a ani není předložen její překlad soudním překladatelem, lze vidimaci provést jen tehdy, pokud si ověřující sám vyhotoví z ověřované listiny kopii*.“[37] Lze tedy dovodit, že nyní platí obecně, že sepisovat veřejné listiny o právních úkonech a osvědčovat právně významné skutečnosti v našem právním řádu může být pověřen toliko notář, neboť jen notář vykonává notářství. V případě sepisování notářských zápisů o právních úkonech je navíc stanovena primární odpovědnost státu za škodu způsobenou notářem s následným plným regresem vůči notáři, který je povinně pro takový případ pojištěn. Stát tedy tímto za tyto notářské úkony musí „ručit“.

---

[36] JINDŘICH, Miloslav, *Veřejné listiny – stěžejní úloha notářství,* Ad Notam, 2010, 16 ročník 2010 (1), strana 38. Dostupné [online] https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2010_1.pdf [13.02.2022]

[37] PROCHÁZKOVÁ, Alena, notářka se sídlem v Praze, *Ověřování listin a podpisů.* Dostupné [online] http://www.enotar.cz/overovani-listin-a-podpisu/ [13.02.2022]

2.2 Apostila

Tato podkapitola je věnována legalizaci a pravidly pro ověřování listin pro použití v zahraničí. Na podobném principu koncipuje i pravidlo tzv. „mezi ověření“, které předchází vyššímu ověření listin. Pro ověřování listin za účelem jejich použití do zahraničí bylo na úrovni mezinárodního práva vytvořeno několik paralelních režimů. „*Některé z nich mají multilaterální povahu – spojitost s Mezinárodní komisí pro osobní stav, Haagskou konferencí mezinárodního práva a Radou Evropy, jiné jdou linií dvoustranných bilaterálních dohod*.“[38] Vyšší ověření listin a stávající právní úprava je omezená, pouze v souladu s § 62 zákona č. 97/1993 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.

Ověřování listin do zahraničí podle českého práva

Podle zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, dále „ZMPS“ v souladu s ustanovením v souladu s § 62 připojí ministerstvo na žádost účastníka své vyšší ověření. Novelizace zákona o mezinárodním právu soukromém č. 91/2012 Sb., odráží praxi a současně zakazuje legalizaci prostých kopií § 109. Na podkladě starého zákona stanoveného v souladu s § 62 o ověřování veřejných listin postupy moc nevyjasňuje.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky sdělilo, že ke dni 5.října 1961 v Nizozemském Haagu byla přijata Úmluva o zrušení požadavku ověření cizích veřejných listin. Pro Českou republiku se stává závaznou a platnou ke dni 16.03.1999 na základě sdělení č.45/1999 Sb. Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky k Úmluvě o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin.

2.2.1 Předpoklady pro uznání veřejných listin

Veřejné listiny, které jsou vydány orgány v České republice, mohou být uznány v zahraničí bez nutnosti dalších formalit, a také naopak. Je zapotřebí předem stanovit

[38] TRÁVNÍČKOVÁ, Zuzana, PRŮŠA, Jiří a NOVOTNÝ, Vladimír. *Ověřování veřejných listin pro účely jejich použití v zahraničí: výzkumný projekt č. 05/02/11 Ministerstva zahraničních věcí ČR*: studie [CD-ROM]. Praha: [Metropolitní univerzita Praha], 2012

náležitosti veřejné listiny a zjistit do jaké požadované země je určena. Následně vycházíme z těchto tří právních režimů:

(i) **režim automatické použitelnosti**, znamená to, že veřejná listina vydaná na území jednoho státu může být předložena na území dalšího státu bez ověření a má stejné postavení v zemi předložení jako měla v tuzemsku. Mezi Českou republikou a danou zemi je uzavřena bilaterální smlouva o právní pomoci. „*Přednost mezinárodních smluv vyplývá z článku 3 odst.2 a článku 8 Úmluvy o apostilaci*.“[39] Považujeme-li za přirozené, aby veřejná listina platila bez dalších formalit i v zahraničí, musí být toto stanoveno právním předpisem, a to buď vnitrostátním zákonem nebo mezinárodní smlouvou. „*I v České republice je automatická použitelnost zahraničních veřejných listin možná jen na základě mezinárodních smluv, a to konkrétně na základě dvoustranných smluv o právní pomoci*“.[40] Uvedená ustanovení jsou pro Českou republiku závazná dle § 2 ZMPS a v návaznosti na Ústavu České republiky článek 10 mají přednost před vnitřními zákony a ustanoveními., pouze však ve věcech civilních a obchodních. „*Na základě bilaterálních mezinárodních smluv o právní pomoci ve věcech občanských a rodinných nepotřebují některé listiny ověření a postačí pouhý úřední překlad do českého jazyka dle zákona o znalcích a tlumočnících*.“[41]

V Úmluvě ve článku 3 odst. 2 se stanoví, že nemůže být vyžadován formální úkon ve formě připojení apostily, pokud existují platné zákony, předpisy nebo praxe ve státě, kde je listina předkládána, nebo dohoda mezi dvěma nebo více smluvními státy, které by tento úkon zrušily nebo zjednodušily nebo osvobodily veřejnou listinu z povinnosti ověřování. V návaznosti na tuto úpravu se odvolává usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. února 2011, sp.zn.20 Cdo 2917/2009, kterým potvrdil, že veřejná listina vydaná správním úřadem Kyperské republiky nemusí být opatřena apostilní doložkou. Česká republika a Kyperská republika mají signifikovanou

---

[39] VOŠTOVÁ, L.,*Nad problematikou ověřování veřejných listin ve vztahu k zahraničí*, Ad Notam, číslo 6/2033, str.125 [online], Dostupné: https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2003_6.pdf [01.04.2022]

[40] ČIŽINSKÝ, Pavel, *Ověřování cizích listin*, Multikulturní centrum Praha, Srpen 2007, [online], Dostupné: https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/PCizinsky_Overovanicizichverejnychlistin.pdf ,str.4, [01.04.20222]

[41] KLEGA, Jiří, *AK Jakovidis & Klega partners, Na co si dát pozor u Apostily a co předem kontrolovat?* [online] Dostupné: https://www.advokatova.cz/publikace/na-co-si-dat-pozor-u-apostily-a-co-predem-kontrolovat/ [30.03.2022]

dvoustrannou smlouvu o právní pomoci, a to vyhláškou č. 96/1983 Sb. o smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Kyperskou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních. „*Smlouvy tudíž na tuto listinu nevyžaduje připojení doložky podle čl. 4 Úmluvy, kterou vystaví příslušný úřad státu, v němž listina byla vydána (tzv. apostilu).*“[42]

Avšak v praxi se velice často setkáváme s tím, že je vyžadována apostila na veřejné listiny, i když členské země mají uzavřené bilaterální dohody. Nejčastěji jsou to zcela běžně země EU, jako Španělsko, Chorvatsko, Rumunsko a Řecko. Při uplatnění listin v mezinárodním styku Švýcarsko požaduje dokonce „dvojí“ ověření listiny (jedná se především o matriční doklady). Dvojí ověření listiny znamená opatření apostilací, soudním/úředním překladem a následně musí být ověřen podpis soudního překladatele u notáře a opětovně apostila získána u Notářské komory České republiky. V konzultaci s kolegy, se přijímají komplexně veškeré druhy dokumentů ze zemí: Vietnam, Ukrajina, Rusko a Slovensko. Toto je nejpočetnější minoritní skupina obyvatel žijící na území České republiky a legislativa tedy může probíhat hladce. V rámci spolupráce České republiky a Slovenské republiky nejsou vyžadovány soudní překlady listin.

V návaznosti na současnou krizi mezi Ukrajinou a Ruskou federací, jako obranný mechanismus požaduje Česká republika striktní vyžadování apostil na všechny dokumenty určené z a do Ruska.[43] Tento mechanismus není zakotven v právním režimu, jedná se o diskriminaci a ztížení procesu legalizací listin s Ruskou federací. Česká republika s Ruskou federací mají podepsané oboustrannou vyhlášku č. 95/1983 Sb., ministra zahraničních věcí o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních.

V příloze číslo 1, je určen seznam států, s nimiž má Česká republika uzavřenu dvoustrannou smlouvu o právní pomoci, ve které jsou specifikovány veřejné listiny, jež jsou osvobozeny od dalšího ověření.

(ii) **režim apostilace, zde je země smluvním státem Haagské Úmluvy**.

---

[42] 20 Cdo 2917/2009, Usnesení NS ze dne 24.02.2011, Dostupné: https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/20-cdo-2917-2009 [16.05.2022]

[43] Současnost jaro roku 2022, vypuknutí války na Ukrajině

Apostila (*Apostille*) je definicí (její vymezení) vyšší ověření listin, proces apostilizace – legalizace (legalizačního procesu) se připojuje za oficiální úřední listiny a veřejné dokumenty.
Pro zjednodušení procedury legalizace dokumentů byla v nizozemském Haagu 5.října 1961 podepsána Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin. Pro Českou republiku vstoupila Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (tzv. Haagská úmluva, či Úmluva o Apostile) v platnost dne 16. 3. 1999 a vyšla pod číslem 45/1999 Sb. Oficiální české dokumenty určené k předložení úřadům státu, jenž je členem Haagské úmluvy, se ověřují pomocí speciální doložky, tzv. „apostille". Apostila je zvláštní doložka předepsaného formátu a znění, která potvrzuje pravost podpisu, pečeti nebo razítka. Tuto doložku vydává v každém smluvním státě jeden nebo více tzv. apostilačních úřadů, které jsou stanoveny při podpisu Úmluvy o apostilaci každým signatářským státem. Podle článku 6 HCCH si každý smluvní stát určuje příslušné úřady, které jsou oprávněny vydávat doložky podle prvního odstavce článku. O tomto je smluvní stát povinen informovat Ministerstvo zahraničních věcí v Nizozemí v místě uložení ratifikačních listin, listin o přístupu nebo prohlášení rozšíření platnosti. Bude také informovat o každé změně týkající se tohoto úřadu.

Českou republiku zastupují apostilační úřady: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, Ministerstva zahraničních věcí České republiky a Notářské komory České republiky.[44] Apostila musí splňovat určité formální náležitosti, musí obsahovat 10 údajů týkajících se jednak toho, kdo ověřovanou listinu vydal, a zadruhé toho, kdo apostilaci provádí. Na konci musí mít razítko/pečeť a podpis. Za konečné ověření apostilou je v souladu se zákonem č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, stanoven poplatek ve výši 300,-Kč. Úmluva ze své působnosti výslovně vylučuje jednak listiny vydané diplomatickými nebo konzulárními zástupci. Na tyto listiny se vztahuje Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky, publikovaná v České republice pod číslem 287/1998 Sb., sdělení Ministerstva zahraničních věcí České republiky o sjednání Evropské úmluvy o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky.

[44] Aktuálně je určeno zde: https://www.hcch.net/en/states/authorities/details3/?aid=317 [01.04.2022]

Obr.2. Apostila Ministerstva zahraničních věcí ČR

APOSTILLE
(CONVENTION DE LA HAYE DU 5 OCTOBRE 1961)

1. Česká republika / Czech Republic
tato veřejná listina / this public document
2. byla podepsána / has been signed by
3. ve funkci / acting in the capacity of
úřednice
4. opatřena razítkem / bears the seal/stamp of
Ministerstvo České republiky

OVĚŘENO / CERTIFIED

5. v Praze / in Prague 6. dne / the
7. Ministerstvem zahraničních věcí České republiky / by the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic
8. čís. / No 1352
9. pečet/razítko / seal/stamp 10. podpis / signature

APOSTILA
SUPERLEGALIZACE

Obr.č.3. Apostila Notářské komory ČR

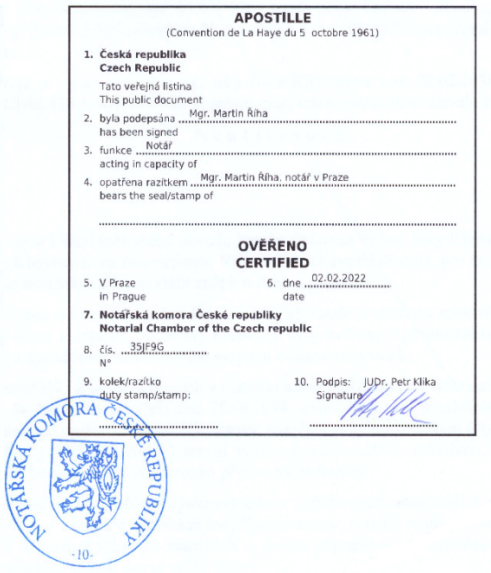

APOSTILLE
(Convention de La Haye du 5 octobre 1961)

1. Česká republika
Czech Republic
Tato veřejná listina
This public document
2. byla podepsána Mgr. Martin Říha
has been signed
3. funkce Notář
acting in capacity of
4. opatřena razítkem Mgr. Martin Říha, notář v Praze
bears the seal/stamp of

OVĚŘENO
CERTIFIED

5. V Praze
in Prague
6. dne 02.02.2022
date
7. Notářská komora České republiky
Notarial Chamber of the Czech republic
8. čís. 35JF9G
N°
9. kolek/razítko
duty stamp/stamp:
10. Podpis: JUDr. Petr Klika
Signature

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY
-10-

V příloze č.2. shrnuji seznam smluvních států Úmluvy o Apostile. Aktuálně další země přistupují k Úmluvě, nebo jsou v procesu ratifikace a schvalovacího procesu, který je publikován na webu HCCH, v odkazu.[45]

Současná podoba apostily je navržena s formou posílení ochranných prvků proti zneužití apostily, jíž je nálepka s hologramem. Je zapsána do rejstříku apostil (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vyžaduje od žadatele podpis do zápisové/registrační knihy).

Úřad, který je pověřen vydáváním apostilních doložek, je povinen vést seznam, nebo-li kartotéku doložek, kde jsou zaznamenány veškeré údaje o vydaných apostilních doložkách.

(iii) **režim vyššího soudního ověření (superlegalizace),** tímto režimem je postupováno tehdy, pokud mezi dvěma státy není signifikována mezinárodní smlouva, ani nejsou signatáři Úmluvy (viz není zaveden ani jeden z bodů nástrojů add (i) a add (ii).

Superlegalizace nastupuje tehdy, pokud si státy vzájemně neuznávají veřejné listiny. Přesný *„postup superlegalizace není v českém právu jasně stanoven a upřesňuje se v zákoně č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém v souladu s ustanovením*

[45] https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=41

v § 52 a § 62.“[46] Týká se především států: Čína, Pákistán, Afghánistán, Írán, Irák, Spojené arabské emiráty (SAE) většiny arabských států, a zhola většina Afrických zemí (Apostilizaci provádí jen JAR, a menší země jako Svazijsko, Lesotho).

Superlegalizační proces je mnohem časově i finančně náročnější na postupy a musí splňovat daná opatření jednotlivých zastupitelských úřadů států (velvyslanectví). Superlegalizace prochází procesem ověření veřejné listiny, kde konečnou schvalovací instancí je velvyslanectví/ambasáda dané země. V návaznosti na geopolitickou situaci a koronavirovou pandemii se mohou pravidla měnit doslova ze dne na den. Aktuálně v souvislosti s C-19 je neustále (s přestávkami) uzavřeno velvyslanectví Čínské lidové republiky, kde prakticky je nemožné získat víza, superlegalizace a jakkoliv se do země dostat (v rámci obchodního nebo studijního styku). V návaznosti na politickou situaci se uzavírá pro veškerý styk a relativní nemožnost dostat se na trh a obchodovat na ruskou ambasádu. Více bude o superlegalizaci ve 3. kapitole s názvem superlegalizace veřejných listin. Mnoho zemí nemá zastoupení (sídlo velvyslanectví) přímo v České republice (jakožto jenom například honorární zastoupení, které nedeleguje činnosti velvyslanectví). Je nutné obrátit se na zastupitelství v nejbližších zemích např. Polsko (sídlí velvyslanectví Senegalu), Německo (sídlí velvyslanectví Kataru, kde v současnosti může převzít pravomoc za veřejné listiny Kuvajtské velvyslanectví se sídlem v Praze) a Rakousko, v hlavním městě Vídni (ke konci listopadu roku 2021 nově přestěhované velvyslanectví Spojených arabských emirátů (zkr SAE). Nutno podotknout, že u požadavku superlegalizace na velvyslanectví SAE a jiných arabských zemí je potřeba tolerovat a přizpůsobit se kultuře dané země. Mužští konzulové nejednají v obchodních záležitostech se ženami, nepodají Vám ruku při pozdravu a není vůbec vhodné mít oční kontakt. Pro návštěvu některých velvyslanectví se musí přizpůsobit také oblečení a forma zahalení těla či pokrývky hlavy (myšleno s dlouhými rukávy, sukní a sepnutými vlasy/ nenalíčená, týká se to především žen).

[46] ČIŽINSKÝ,Pavel, *Ověřování cizích listin*, Multikulturní centrum Praha, Srpen 2007, [online], Dostupné: https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/PCizinsky_Overovanicizichverejnychlistin.pdf ,str.8, [01.04.20222]

2.2.2 Notářská komora České republiky

Aktuálně největší škála veřejných listin se legalizuje prostřednictvím Notářské komory České republiky. Nově k 1.10.2021 je přenesena pravomoc ověřování listin podepsaných notáři, která byla v době před tímto termínem na bedrech Ministerstva spravedlnosti České republiky. Notářské komory mají sídlo v každém krajském městě, tedy Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, České Budějovice, Hradec Králové a Ústí nad Labem. „*V návaznosti tohoto bude nutné navázat na novelu notářského řádu přijmout novelu vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky*“ (notářský tarif). Odměna je stanovena za apostilační službu provedenou Notářskou komoru ČR ve výši 300,- Kč (bez DPH, celkem tedy s DPH 363,- Kč). „*Nový § 35o upravuje pravomoc Notářské komory České republiky provádět postupem podle Úmluvy o apostile opatření notářské listiny apostilou*.“[47]

Právní prameny:

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky k Úmluvě o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin	č. 45/1999 Sb.
Zákon o správních poplatcích	č. 368/1992 Sb.
Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské úmluvy o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky.	č. 287/1998 Sb.
Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním	č. 97/1963 Sb.

Tab.č.4. Právní prameny k procesu apostilizace a legalizace

[47] *DŮVODOVÁ ZPRÁVA POSLANECKÉ SNĚMOVNY*, Návrh poslanců Moniky Červíčkové, Jaroslava Faltýnka, Heleny Válkové a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů [online], Dostupné: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/t079300%20(1).pdf , str.8, [02.04.2022]

2.3 Legalizační procesy v kompetenci ministerstev České republiky

Průběh legalizací a ověřování listin probíhá vždy přes ministerstva, kde mají oprávnění k vystavování apostilních doložek.

2.3.1 Ministerstvo spravedlnosti České republiky

Veřejné listiny diferencujeme podle veřejného orgánu, který listinu vydal, nebo podle typu ověřované listiny. Orgány pověřenými opatřit ověřované listiny vyšším ověřením v České republice jsou:

a) pro listiny vydané nebo ověřené soudy, včetně listin vyhotovených nebo ověřených notáři a soudními exekutory: Ministerstvo spravedlnosti České republiky – mezinárodní odbor civilní;
b) od 1.10.2021 nastala změna, kde ověření listin vydaných nebo ověřených notáři apostilní doložkou vyřizuje nově Notářská komora České republiky. Ministerstvo spravedlnosti České republiky od tohoto data již nevydává na tento typ listin apostilní doložky.

Změna nastala v přechodu pravomocí vydávání apostilních doložek na notářskou komoru od data 01.10.2021. Toto ustanovení bylo vyhlášeno předpisem přijatým sněmem Notářské komory České republiky dle zákona č. 358/1992 Sb. v souladu s § 37 odst. 3 písm. x), o notářích a jejich činnosti. V § 1 Předmětu úpravy je obsaženo v **„***(2) Komora vyhotovuje doložky o ověřování apostilovaných listin podle Článku 3 Úmluvy (dále jen „apostila“)*.“[48]

Samotné vyhotovení apostily nám shrnuje § 6 daného předpisu, kde pověřený notářský pracovník ověřuje, zda podpis a otisk úředního razítka na apostilované listině souhlasí s podpisovým vzorem. Apostila se vyhotoví ve formě doložky dvojjazyčně v českém a anglickém jazyce, jejíž náležitosti jsou uvedeny v Úmluvě HCCH. Nejsnadnější proces získání apostilní doložky u Notářské komory České republiky je v hlavním městě Praha, na adrese Apolinářská 442/12, Praha 2. Dále pro dostupnost obyvatelstva v České republice jsou otevřeny v dalších šesti regionálních

[48] Notářská komora ČR, *Přijato sněmem Notářské komory České republiky 19. 8. 2021, souhlas Ministerstva spravedlnosti pod č.j.MSP-27/2021-ODKA-NOT/8*, [online], Dostupné: https://www.nkcr.cz/data/predpisy/overovani-verejnych-listin-ve-vztahu-k-cizine.pdf [11.04.2022]

sídlech Notářských komor v Ostravě, Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Plzni a Ústí nad Labem. Tyto pobočky mají úřední dobu jen pondělky a středy, v omezených časových intervalech (oproti Praze Notářská komora České republiky má otevřeno denně od 8:30 – 12:00 a 13:00 - 16:00 hodiny, kromě pátku – dle domluvy). Apostilu lze vyřídit i formou poštovního styku, souhrnně nabízí tuto možnost všechna ministerstva.

Zahrnuje veškeré veřejné listiny vydané soudem či jinými justičními orgány. „*Smyslem Apostily je věrohodně prokázat skutečnost, že listina byla vydána nebo ověřena určitým justičním nebo správním orgánem ČR anebo před ním podepsána. Ověřuje se tedy pravost úředního razítka a podpisu na listině, nikoliv obsah listiny samotné*.“[49] Současné změny vyjádřil prezident Notářské komory České republiky Radim Neubauer: „*Také se usnadní dostupnost apostil, což je ověření dokumentu pro zahraničí. Ty se dosud vydávaly pouze v Praze a lidem ze vzdálených regionů se jejich pořízení značně prodražilo. Ať už kvůli času na cestu a cestovním výdajům, nebo kvůli vysokým cenám za zprostředkování*.“

A již zmíněné apostily?

„To jsou dokumenty ověřené pro přeshraniční styk a nově se nebudou vydávat pouze v Praze na ministerstvu spravedlnosti, ale i v regionálních notářských komorách. Tím dojde nejen k významnému odbřemenění úředníků ministerstva, ale i ke snazší dosažitelnosti na regionální úrovni a k nemalé úspoře nákladů pro občany, ať už časové nebo finanční, pokud využívali služeb zprostředkovatelů.“[50]

Tab.č.5. Počet vydaných apostil veřejných listin v České republice narůstá. Ministerstvo spravedlnosti ČR vydalo:

V roce 2016	15 500 apostil
V roce 2017	17 700 apostil
V roce 2018	19 000 apostil

[49] Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2017, justice.cz, KATALOG ŽIVOTNÍCH SITUACÍ. [online] Dostupné: https://www.justice.cz/web/msp/overovani-listin-do-ciziny1 [13.02.2022]
[50] FREIWALDOVÁ Pavla, *Obíhat úřady by měl papír, a ne člověk, říká prezident Notářské komory ČR*, Zdroj: IDnes [online] https://www.idnes.cz/finance/financni-radce/notarsky-rad-novela-online-zalozeni-s-r-o-apostil.A210616_071312_viteze_frp [13.02.2022]

„*Z celkového počtu ověřených veřejných listin Ministerstvem spravedlnosti tvoří 80% notářské listiny, z nichž je 60% apostilace a 40% je opatření listiny legalizační doložkou pro účely superlegalizace*.“[51] Ročně se průměrně vydá (na Ministerstvu spravedlnosti České republiky) až 10 milionů apostil.

2.3.2 Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (zkr. MZV); se řídí mezinárodnímu smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Vyšší ověření listin je upraveno následujícími právními předpisy.

Právní prameny:

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém v souladu s § 109[52]
Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů v souladu s § 4a písm. (2)[53]
Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách,

[51] *DŮVODOVÁ ZPRÁVA POSLANECKÉ SNĚMOVNY*, Návrh poslanců Moniky Červíčkové, Jaroslava Faltýnka, Heleny Válkové a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů [online], Dostupné: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/t079300%20(1).pdf , str.8, [02.04.2022]

[52] Citace: „*Vyšší ověření listin; K listinám vydaným nebo ověřeným soudy nebo k listinám vyhotoveným nebo ověřeným notářem nebo soudním exekutorem, jichž má být použito v cizině, připojí Ministerstvo spravedlnosti a následně Ministerstvo zahraničních věcí na žádost držitele listiny své vyšší ověření. Vyšší ověření nemůže být připojeno na prostou kopii listiny*.“

[53] Citace: *„(2) Krajský úřad provádí ověřování (§ 28) matričních dokladů, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize a potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin a v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, jde-li o narození, uzavření manželství nebo úmrtí, vydaných matričními úřady a úřady s rozšířenou působností, které jsou zařazeny do jeho správního obvodu*.“

jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů v souladu s § 26[54]

Provádí se ověřování veřejných listin a ostatních listin vydaných nebo ověřených orgány státní správy nebo jinými veřejnými orgány. Apostilní doložku vyřizuje Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, a to konzulární odbor (oddělení legalizace veřejných listin), na Hradčanském náměstí 5, Prahy 1. Lze také vyřídit i v poštovním styku. Zpoplatněno poplatkem 300 Kč, kolkovými známkami nebo platba platební kartou (nově k začátku roku 2022).

Nejčastější ověřované listiny na MZV jsou matriční doklady, určené do zahraničí za účelem sňatku, pobytu, nebo zaměstnání. Matričními doklady jsou: rodný list, oddací list, úmrtní list, doklad o partnerství, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, vysvědčení ke vstupu do partnerství, které se ověřují v souladu se zákonem č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů s ustanovení, ve znění pozdějších předpisů v souladu § 4a. Matriční doklad, než projde schválením a vylepením apostilní doložky orgánem legalizace MZV, musí projít předstupněm ověřením na krajském úřadu. Česká republika se člení na 14 krajů, hlavní město Praha je podle zákona o hlavním městě Praze krajem i obcí zároveň. Pravomoci samostatných územních celků získaly na základě zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. Krajské úřady vedou registr vzorků otisku úředních razítek obcí s rozšířenou působností a podpisových vzorů úředníků provádějící vidimaci a legalizaci.

Jak dovozuje Nejvyšší soud České republiky, platí, že „*s účinností od 16. 2. 2019 lze v případě některých veřejných listin týkajících se osobního stavu osob postupovat dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191, zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č.*

[54] Citace zákona *„(1) Požádá-li osoba o zaslání matričního dokladu do ciziny, zašle matriční úřad tento doklad na doručenku do vlastních rukou, byl-li uhrazen správní poplatek za jeho vydání nebo je-li jeho vydání od úhrady správního poplatku osvobozeno.*
(2) Pokud nebyl poplatek za vydání matričního dokladu uhrazen a jeho vydání není od správního poplatku osvobozeno, zašle matriční úřad žadateli matriční doklad prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky.
(3) Mají-li být matriční doklady použity v cizině, zašle matriční úřad na základě žádosti vydaný matriční doklad úřadu s rozšířenou působností, nebo krajskému úřadu k ověření pravosti podpisu matrikáře a pravosti otisku úředního razítka.
(4) Ověření se vyznačí formou ověřovací doložky na matričních, popřípadě dalších dokladech vydaných matričním úřadem nebo vyznačením ověřovací doložky na samostatném listu, který musí být pevně spojen s matričním dokladem.“

1024/2012. Do působnosti nařízení spadají veřejné listiny vydané orgány jednoho členského státu, pokud mají být předloženy v jiném členském státě Evropské unie.“[55] Jedná se převážně o matriční doklady: oddací listy, úmrtní listy, způsobilosti k uzavření manželství, rodinný stav, registrace partnerství, rodičovství, registrace a evidence pobytu a obyvatel. Výpisy z trestního rejstříku jen za předpokladu, že veřejné listiny osvědčující tuto skutečnost vydávají pro občana Evropské unie orgány členského státu, jehož je tento občan státním příslušníkem. Tyto listiny jsou osvobozeny od všech forem legalizace a podobných formalit (ovšem praxe nám ukazuje zcela odlišně).

	Apostilizace	Opatření listiny legalizační doložkou pro účely superlegalizace	Celkem
Rok 2019	11185	9930	21115
Rok 2020	7784	6730	14514
Rok 2021	10231	8406	18637

Tab.č.6. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vydalo apostil [56]

2.3.3 Hospodářská komora České republiky

Hospodářská komora České republiky a její činnost se řídí se podle zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Komora provádí vidimaci podle zákona č. 21/2006 Sb. a autorizovanou konverzi dokumentů. Komora také může vyhotovovat mezistupeň ověření obchodních/exportních listin určených do zahraničí, za poplatek 600,-Kč/listina. Jedná se o veřejné listiny obchodního rázu společnosti, určené k expanzi do zahraničí/celosvětově. Hospodářská komora sídlí v Praze v budově Florentina a jejím prezidentem je bývalý Ministr průmyslu a obchodu České

[55] Nejvyšší soud, *Uznávání cizích rozhodnutí v České republice*, [online] 2018 Dostupné: https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/0/42C78770248A058AC1257F870056C480?openDocument [17.04.2022]

[56] ŽERT, Martin, Oddělení legalizace veřejných listin, Konzulární odbor, Ministerstvo zahraničních věcí ČR Legalizace Legalizace@mzv.cz, [4.05.2022]

republiky Vladimír Dlouhý. Komora zahrnuje mnohem obsáhlejší činnost s přesahem naší republiky do zahraničí. Funguje jako mediátor/ prostředník/ zprostředkovatel mezi dodavateli a odběrateli, a udržuje obchodní styky mezi Českou republikou a ostatními zeměmi (stejně jako Czech Trade).

Hospodářská komora ČR se zabývá obsáhlejší sférou podnikání, a „*kromě služby vidimace a legalizace mohou podnikatelé a široká veřejnost využít také služby vydávání ověřených výpisů z obchodního a živnostenského rejstříku, katastru nemovitostí, insolvenčního rejstříku, rejstříku trestů, výpisu z bodového hodnocení řidičů, seznamu kvalifikovaných dodavatelů nebo mohou učinit některá podání, například do registru živnostenského podnikání a služby související s tzv. datovými schránkami nebo služby autorizované konverze dokumentů*.“[57]

2.4 Mezinárodní smlouvy; Haagská úmluva o apostile HCCH [58]

Dne 16.3.1999 vstoupila pro Českou republiku v platnost Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, přijatá v Haagu dne 5.10.1961, dále jen Úmluva. Pro Českou republiku se stalo závazné sdělením Ministerstva zahraničních věcí České republiky uveřejněním ve sbírce zákonů pod č. 45/1999 Sb., a tím došlo ke změně a určitému zjednodušení procesu ověřování veřejných listin, jež mají být použity v těch cizích státech, které jsou smluvními státy Úmluvy a s nimiž Česká republika nemá sjednáno osvobození od ověřování prostřednictvím dvoustranných mezinárodních smluv.

Povaha normy

Haagská úmluva o apostile definuje v souladu s článkem 1 veřejné listiny a upřesňuje pojmy: veřejné listiny vydané soudním orgánem státu, včetně listin vydaných státním zástupcem, vyšším soudním úředníkem a soudním vykonavatelem, listiny vydané správními úřady, notářské listiny a úřední potvrzení, kterými jsou opatřeny listiny podepsané soukromou osobou. Listina opatřená předepsanými ověřeními a zároveň splňující požadavky legální definice stanovené v zákonu ZMPS v souladu s § 12 má v České republice důkazní moc veřejné listiny.

---

[57] Hospodářská komora České republiky, *Ověřování listin a podpisů (vidimace a legalizace), D*ostupné: https://komora.cz/overovani-listin-podpisu-vidimace-legalizace/ [17.05.2022]

[58] Hague Conference on Private International Law

Pro účely Úmluvy se považují za veřejné listiny:

a) listiny vydané soudním orgánem státu, včetně listin vydaných státním zástupcem, vyšším soudním úředníkem nebo soudním vykonavatelem,
b) listiny vydané správními úřady,
c) notářské listiny,
d) úřední potvrzení, kterými jsou opatřeny listiny podepsané soukromou osobou, jako je úřední potvrzení o registraci listiny nebo potvrzení toho, že listina byla vydána určitého data, a úřední a notářské potvrzení pravosti podpisu.

Úmluva neplatí pro:

a) listiny vydané diplomatickými nebo konzulárními zástupci,
b) správní listiny týkající se přímo obchodních nebo celních transakcí.

Úmluva o Apostile je založena na principu oboustranné akceptace použití veřejné listiny. Dokumenty vydané na území jednoho ze smluvních států jsou předloženy a následně použity na území jiného smluvního státu.

Uznávání cizích veřejných listin v České republice – vyjádření Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud rozhoduje o uznání pravomocných cizích rozhodnutí ve věcech rozvodu manželství, prohlášení manželství za neplatné a určení (zjištění nebo popření) otcovství (musí být alespoň jeden z účastníků řízení státním občanem České republiky). „*Uznávání rozhodnutí vydaných veřejnými orgány jiného státu je upraveno v právních předpisech Evropské unie, mezinárodních smlouvách a ve vnitrostátních právních předpisech. Před vnitrostátními předpisy mají přitom přednost unijní předpisy a mezinárodní smlouvy (dvoustranné i vícestranné). Až ve věcech, na které tyto prameny práva nedopadají, se použije český zákon, tedy zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. V celé řadě případů je proto uznání cizího rozhodnutí v České republice automatické a není třeba zvláštního rozhodnutí o uznání.*“[59]

[59] Nejvyšší soud, *Uznávání cizích rozhodnutí v České republice*, [online] 2018 Dostupné: https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/0/42C78770248A058AC1257F870056C480?openDocument [17.04.2022]

Praktický příklad z praxe: Případ uznání rozvodového rozsudku vydaného na území jiného státu (není členským státem HCCH), a to Spojenými státy americkými a následné legalizace v České republice. Zmíněná občanka/žadatelka musí mít uznané konzulárním zastoupením České republiky v zahraničí státní občanství ČR (viz.v USA „certificate of naturalization“). Obrátí se na Nejvyšší soud v Brně k podání návrhu na uznání cizích soudních rozhodnutí, s vyplněním žádosti a kolků v hodnotě 2.000,-Kč. Rozhodnutí o rozvodu manželství musí obsahovat také doložkou právní moci pořízenou orgánem, který cizí rozhodnutí vydal. V tomto konkrétním případě vydání listiny ve Spojených státech amerických musí být opatřena vyšším ověřením – Apostilou/Apostilní doložkou. Všechny cizojazyčné listiny k doložení skutečností uvedených v návrhu na uznání cizího rozhodnutí je třeba předkládat zároveň s ověřeným překladem do češtiny.[60]

2.4.1 Právní normy EU

V oběhu Evropské unie je v současnosti nepřeberné množství veřejných listin, které pochází z různých segmentů a jsou v legislativním prostoru EU zcela neukotveny. Bohužel dodnes neexistuje na úrovni EU úprava, která by veřejné listiny pomohla roztřídit a unifikovat zacházení s nimi. Zkráceně nastíníme normotvorbu, která upravuje pohyb veřejných listin v Evropské unii od aktuálně posledních změn.

Koncem roku 2010 Evropská komise shromáždila poznatky a závěry ze svých studií a přenesla je do dokumentu Zelená kniha: Méně správních úkonů pro občany: Podpora volného pohybu veřejných listin a uznávání účinků dokladů osvědčujících osobní stav. „*Zelená kniha zahájila sérii jednání nad řešením problematiky volného pohybu veřejných listin napříč členskými státy. Jedním z jejích klíčových úkolů bylo zmapování prostředí veřejných listin a na základě výsledků navrhnout možná řešení v podobě nařízení*.“[61]

Mezinárodní komise pro osobní stav – CIEC

---

[60] Seznam soudních překladatelů a tlumočníků: http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/$$SearchForm?OpenForm&Seq=1#_RefreshKW_select_5 [17.04.2022]

[61] TRÁVNÍČKOVÁ, Zuzana, *Volný pohyb veřejných listin v Evropské unii*, Současná Evropa, 02/2012, Zdroj: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/volny-pohyb-veejnych-listin-v-evropske-unii-_compress.pdf [8.05.2022]

Tato mezinárodní smlouva je souhrnem více jak třiceti úmluv, kde největší význam má Úmluva č. 16 o vydávání vícejazyčných výpisů z dokladů osvědčujících osobní stav ze dne 8. září 1976, a Úmluva č. 17 z 15. září 1977 o osvobození některých dokladů a listin od ověřování. *„Zatímco úmluva o apostile pokrývá veřejné listiny obecně, dokumenty CIEC míří na jednotlivé druhy veřejných listin. Úmluva č. 1 se týká výpisů z rodných, oddacích a úmrtních listů, Úmluva č. 9 oprav dokladů o osobním stavu, Úmluva č. 11 upravuje uznávání dokumentů o ukončení, rozvodu, neplatnosti manželství ve vztazích mezi smluvními stranami*."[62] Členy CIEC je 12 zemí EU, pěti členům EU byl přiznán status pozorovatele. Avšak Česká republika není členem Komise a k žádné z úmluv nepřistoupila.

2.4.2 Veřejná listina ve smyslu Nařízení Brusel I a Brusel Ibis

K odstranění všech překážek administrativního a právního řádu bylo mezi zeměmi uzavřeno mnoho mezinárodních smluv a nařízení. První krok v této oblasti učinila v roce *1968 Bruselská úmluva*[63], která přinesla volný režim pro uznání a vykonatelnost rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních. Na ni navázala koncem 80. let minulého století *Luganská úmluva*.[64]

Řešení problematiky o příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních byla upravena nařízením Rady ES č. 44/2001 ze dne 22 prosince 2000 (dále „*Brusel I*"). Vztahuje se na soudní rozhodnutí, veřejné listiny a soudní smíry, které spadaly do jeho teritoriálního, časového a věcného rozsahu. „*Ustanovení o veřejných listinách jsou zakotvena v článku 57 dnes již zrušeného nařízení Brusel I.* " [65] Veřejná listina není definována a ponechává si veřejnou víru v její pravost.

Ke dni 12. prosince 2012 vstoupilo v platnost nové nařízení „*Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012*"[66] o příslušnosti a uznávání výkonu soudních rozhodnutí v

---

[62] Tamtéž

[63] Úřední věstník Evropské unie, I.339/3, [21.12.2007], *ÚMLUVA o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech,* Dostupné: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22007A1221(03)&from=HR [8.05.2022]

[64] Official website of EU, *Posílení spolupráce se Švýcarskem, Norskem a Islandem: Luganská úmluva*, [31.07.2018], Dostupné: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:l16029 [8.05.2022]

[65] Nařízení Brusel I zrušeno ke dni 10.1.2015 a nahrazeno nařízením Nařízení (EU) č. 1215/2012, které se používá od 10. ledna 2015. Nařízení (EU) č. 1215/2012 je rekodifikačním zněním nařízení (EU) č. 44/2001, tudíž většina původních pravidel nařízení Brusel I je nadále platná.

[66] *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o*

občanských a obchodních věcech (dále „*Brusel Ibis*“), které od 10 ledna 2015 zcela nahradilo nařízení Brusel I. Brusel Ibis se zabývá tzv. volným pohybem rozsudků v rámci EU. Brusel Ibis výrazně zjednodušil řešení občanských a obchodních sporů.

Zpřesnění definice veřejné listiny ve smyslu Nařízení *Brusel Ibis* bylo „*rozhodnutí Soudního dvora (C-260/97 Unibank A/S vs. Flemming G. Christensen), které se odkazovalo k článku 50 Bruselské úmluvy, resp. k článku 57 Nařízení Brusel I. Rozhodnutí se týkalo vykonatelnosti uznání dluhu podle práva státu původu, jehož pravost nebyla založena orgánem veřejné moci. Dle odůvodnění soudu musí být veřejná povaha veřejných listin zbavena veškerých pochyb tak, aby se soud ve státě výkonu mohl na veřejný charakter listiny spolehnout. Soud ve svém odůvodnění navázal na Jenard – Möllerovu zprávu k Luganské úmluvě z roku 1988, která v případě veřejných listin hovoří o třech základních podmínkách: musí být vydána orgánem veřejné moci, vykonatelnost ve státě původu a veřejný charakter se vztahuje na podpis i obsah listiny*.“[67]

Lze tedy prohlásit, že pro účely Nařízení Brusel Ibis mohou být pouze veřejné listiny, jejichž vydání je v kompetenci pouze orgánů veřejné moci.

2.4.3 Brusel II bis

Ke dni 27 listopadu 2003 vstoupilo v platnost Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 „*Brusel II bis“,* které se týká soudní příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti. Nařízení Brusel II bis s účinnosti od 1 května 2005 uplatní na případy, kdy je rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné vydáno v jiném členském státě Evropské unie.

Jak konstatoval Nejvyšší soud České republiky „*uznávání cizích rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné je na úrovni Evropské unie upraveno nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27 listopadu 2003, o soudní*

---

příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, Dostupné:http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:351:0001:0032:CS:PDF [8.5.2022]

[67] VALDHANS, J.,DRLIČKOVÁ, K., *Rozhodování Soudního dvora EU ve věcech uznání a výkonu cizího soudního rozhodnutí: analýza rozhodnutí dle nařízení Brusel Ibis*. 1. vyd. Brno, Spisy Masarykovy univerzity, Právnická fakulta, 2015. Edice Scientia; sv. č. 513, str. 243-245

příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (dále též „nařízení Brusel II bis“). Mezi členskými státy Evropské unie tedy platí, že rozsudek týkající se rozvodu, rozluky, zákonného odloučení nebo prohlášení manželství za neplatné, vydaný v jednom členském státě, se uznává v ostatních členských státech bez zvláštního řízení a bez zvláštního rozhodnutí. Rozhodnutí vydaná soudy jednoho z členských států mají stejné právní účinky i v ostatních členských státech Evropské unie. „[68] Seznam členských států, na které dopadá nařízení Brusel II bis abecedně Belgie, Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko.

2.4 E-Apostila – institut elektronické Apostily (E-App)

Na globální úrovni byla první myšlenka zavést elektronickou apostilu zmíněna v roce 2003 a vyplynula ze spolupráce HCCH a Národního sdružení notářů USA. HCCH mělo ambici v roce 2010 zavést e-App, tzv. institut elektronické Apostily. Ten spočívá ve vydávání elektronických apostil a jednak také zřídit národních elektronických rejstříků vydaných apostil, které by byly veřejně přístupné a každý by si v nich mohl ověřit, zda konkrétní apostila byla vydána.[69] Tento rejstřík by byl určen i pro veřejnost, nebo pouze pro orgány činné – oprávněné vydávat apostilu a vkládat údaje. Pro získání informací, by se apostily evidovaly dle data vložení, čísla apostil a popřípadě jejich kódu. E-App by využívala formát PDF, a pro její editaci Adobe reader, který by byl slučitelný s formátem XML, který umožní následné použití s jinými elektronickými dokumenty. V tomto následném modelu bude využíván také elektronický podpis.

Vycházíme z textu volně přeložené příručky pro apostilu, vydaného přímo The Hague Conference on Private International Law. Zasedání zvláštní komise v roce 2003 se dohodlo, že používání moderních technologií by mohlo mít pozitivní dopad

[68] Nejvyšší soud, *Uznávání cizích rozhodnutí v České republice*, [online] 2018, Dostupné: https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/0/42C78770248A058AC1257F870056C480?openDocument [17.04.2022]

[69] TRÁVNÍĆKOVÁ, Zuzana, *Volný pohyb veřejných listin v Evropské unii.* Současná Evropa 2012, č.2, str.47

na fungování Úmluvy o Apostile. Dále uznala, že ani duch, ani litera úmluvy nepředstavují překážku pro používání moderních technologií a že působení Úmluvy by mohlo být dále posíleno spoléháním se na tyto technologie. To připravilo půdu pro rozvoj pilotního projektu elektronické apostily (e-APP), který byl zahájen v roce 2006 Haagskou konferencí o mezinárodním právu soukromém a Národním notářským sdružením Spojených států amerických s cílem podpořit vydávání elektronických apostil (tzv. e-Apostilles) a provozování elektronických rejstříků apostil, k nimž mají příjemci přístup on-line, aby ověřili původ obdržené apostily (tzv. e-Registers). Od té doby mnoho příslušných orgánů zavedlo jednu nebo obě tyto složky, čímž stvrdili místo Úmluvy o apostile v elektronickém věku. S ohledem na úspěch programu byl v lednu 2012 změněn jeho název na Apostille Program (projekt elektronické apostily). Zvláštní komise na svém zasedání v listopadu 2012 uznala pozoruhodný pokrok v zavádění e-APP od svého zasedání v roce 2009, čímž posílila efektivní a bezpečné fungování Úmluvy.

S touto podporou zahájila Haagská konference a NNA v roce 2006 (tehdejší) pilotní projekt elektronické apostily. Cílem e-App je podporovat a pomáhat při zavádění levných, provozních a bezpečných softwarových technologií pro:

- Vydávání elektronických apostil („složka e-Apostille“)
- Provozování elektronických registrů apostil, k nimž mají příjemci přístup on-line za účelem ověření původu papírových apostil nebo elektronických apostil (e-Apostilles), které obdrželi („složka e-Register“).

V článku číslo 327 se hovoří, že za účelem podpory a aplikace nástroje e-App pořádá Haagská konference pravidelná mezinárodní fóra. Již se konala fóra za přispění Spojených států amerických, Velké Británie, Španělska a Turecka. Mezinárodní fóra věnovaná tomuto tématu měla přilákat odborníky z celého světa a poskytnout výměnu informací a zkušeností s e-App, a jeho praktickým využitím. Fóra také poskytují dobrou příležitost k diskusi o souvisejících náležitostech, jako je elektronické notářské ověření, digitální registr a digitální ověřování.[70]

[70] HCCH, *Apostille Handbook; A Handbook on the Practical Operation of the Apostille Convention*, Published by The Hague Conference on Private International Law Permanent Bureau, Dostupné: https://assets.hcch.net/docs/ff5ad106-3573-495b-be94-7d66b7da7721.pdf, ISBN 978-94-90265-08-3 [16.04.2022]

Výhody a výklad závěrů E-App

Jednoznačně převažují výhody zavedení institutu elektronické apostily. Bohužel legislativní a právní rámec v České republice nedovoluje využívat tohoto instrumentu. Apostily lze snadno vystavovat elektronicky a zasílat e-mailem, ověřovat pravost veřejných listin, a to všechno v on-line prostředí. Tento způsob představuje vysoce efektivní bezpapírovou komunikaci mezi žadatelem a úřadem. E-App také poskytuje silný nástroj k boji proti podvodům, a zneužíváním apostily tím, že nabízí vysokou úroveň zabezpečení, která výrazně převyšuje současné standardy v papírovém prostředí. Hospodárná EU také poukazuje u E-app na šetrnost k životnímu prostředí (což by bylo diskutabilním tématem).

Zavedení E-App v České republice

Problematika ověřování listin není podrobněji upravena ani mezinárodním – ani českým vnitrostátním právem a z tohoto důvodu vzniká množství sporných otázek. Objevují se náměty, jak optimalizovat systém vyššího ověřování v České republice. Mluví se zejména o možnosti rozšíření legalizačních, respektive apostilačních úřadů a ověřování dokumentů elektronicky, o tzv. elektronické apostilaci (e-App).

Kritika a možné zlepšení

Decentralizované veřejné orgány a státní instituce v České republice, nejednotnost a neprovázanost státních úřadů (např. nevyužíváním datových schránek), neprovázanost jednotlivých úřadů (mezi kraji, institucemi a nadřízenými orgány). Toto všechno vede k neefektivnosti a nemožnosti více digitalizovat Českou republiku. Od nového roku 2022 máme ve funkci místopředsedy vlády pro digitalizaci a ministra pro místní rozvoj Ivana Bartoše (za politickou stranu Piráti), kde se pan ministr glosoval: *„V oblasti digitalizace jsou před námi nyní tyto stěžejní úkoly. Cílem je kromě větší transparentnosti hlavně zrychlit a zefektivnit služby státu vůči občanům a být pro občany partnerem, nikoliv často překážkou. Úřady mají místo občanů obíhat data. Musíme ušetřit čas jak občanů, tak i úředníků. Pracovníci úřadů pak budou mít větší prostor k lepší péči o své klienty. Konkrétněji budeme nyní pracovat na možnosti zavedení elektronických osobních dokladů. Zároveň si*

uvědomujeme, že digitální cesta nesmí být jediná. Každý má právo si zvolit, jak je pro něj nejpohodlnější s úřady komunikovat."[71]

V současnosti máme vysoce efektivní a důležitý zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu ve znění pozdějších předpisů, který umožňuje na počítači potvrzovat a odesílat úřední dokumenty. Některé státní instituce a veřejné orgány toho nedbají, neberou v úvahu ani obezřetnosti, aby podepisovali veřejné listiny elektronickým podpisem. Po doporučeních listinu podepíšou v nesprávném formátu (například elektronický podpis se nachází uprostřed listiny), což její pravost vlastně znehodnocuje, anebo uvádí na nepravou míru. Takto jednotlivý dokument může být vidimován i několikrát po sobě žádajícím klientem, a veškeré procedury legalizačního procesu se opožďují.

Zřízením CzechPOINTů, tedy komunikačních terminálů přístupných komukoliv po celé České republice s odbornou pomocí vznikl základní registr, kde by byly uloženy naše osobní údaje a úřady by je mohli mezi sebou diskrétně sdílet. Vidimace a ověřování veřejných listin na CzechPOINTu jsou pouze legislativně platné pro obíhání listin v rámci České republiky. Pokud je listina určena do zahraničí, nastupuje zde již notář nebo ověření veřejné listiny městským úřadem. Tato skutečnost není zřejmá převážné většiny obyvatel České republiky (taktéž cizincům žijícím na našem území).

Za dobu několika dekád proměna v digitalizaci, zavedení technologií v IT v rámci České republiky se výrazně nezměnila. Zdlouhavé byrokratické obstrukce, s nimiž se setkáváme, se prolínají do všech odvětví (stavební povolení, oprávnění k živnosti, zřízení společností a jeho zánik, zapsání společnosti, a mnoho dalších) dotýkají se každého občana žijícího na území České republiky. Výrazné navýšení poplatků za vyřízení různých povolení, a jiné dokumentace, také nevedou podle veřejného mínění, k důvěře obyvatel k danému resortu.

Zlepšení vyplyne z celkové provázanosti veřejných úřadů provádějících agendu, jejich mnohem větší flexibility, vyšší komunikační úrovně v dorozumívání se a hlavně ve vzdělávání personálu státního sektoru. Proškolení personálu, motivační

[71] FRČEK, Vilém, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Agendu digitalizace přebírá vicepremiér Bartoš. Pozici vládního zmocněnce pro digitalizaci vláda ruší*, [19.1.2022], Dostupné: https://mmr.cz/cs/ostatni/web/novinky/agendu-digitalizace-prebira-vicepremier-bartos-poz [16.4.2022]

pobídky a zapojení zaměstnanců do procesu. S tímto se musí změnit/novelizovat zákony a legislativa. Proces je dlouhý, není jednoduchý a musí se změnit převážně styl myšlení.

Z praxe, jediným státem, který využívá nástroje elektronické E-apostily, je v rámci Evropské unie Lotyšsko. „*Dnem 10 listopadu 2010 byla v oficiálním deníku Latvijas Véstnesis publikována novela zákona č. 56/2007 Zákon o legalizaci dokumentů Lotyšské republiky. Změna v zákoně o legalizaci dokumentů, která vstoupila v platnost dne 24 listopadu 2010.*
V souladu s uvedeným zákonem Lotyšsko jednostranně ruší legalizační požadavek pro veřejné listiny vystavené členskými zeměmi Evropské unie, Evropské ekonomické zóny a Švýcarskou konfederací, které budou předkládány lotyšským orgánům. Datum poslední aktualizace: 15. 12. 2021.“[72]

INFORMATION ON APOSTILLE

Apostille and the text of legalized document is available
https://notary.lv/apostille/verify
N° 645a4e4e-3f5d-43e7-99ab-1c3c3f108dda

In the Republic of Latvia, the legalization of documents with apostille is carried out only in electronic form.

INFORMĀCIJA PAR *APOSTILLE*

Apostille un legalizētā dokumenta teksts ir pieejams
https://notary.lv/apostille/verify
Nr. 645a4e4e-3f5d-43e7-99ab-1c3c3f108dda

Latvijas Republikā dokumentu legalizācija ar *apostille* notiek tikai elektroniski.

https://notary.lv/apostille/verify/645a4e4e-3f5d-43e7-99ab-1c3c3f108dda

Příklad z praxe: Lotyští občané využívají přímo on-line portálu:

https://www.latvijasnotars.lv/apostille/verify

Jednoduchou aplikací vložením exaktního čísla apostilní doložky: 645a4e4e-3f5d-43e7-99ab-1c3c3f108dda. Názorně se nám zobrazí; datum vystavení apostilní doložky, její formality a její apostilní doložku.

Obr.č.4. Elektronická apostila vydaná v Lotyšsku

Nelze napadnout pravost a legitimnost elektronické apostily z jiného členského státu, který je signatářem Haagské úmluvy. Z vyjádření zprávy Ministerstva vnitra České republiky, odboru všeobecné správy plyne: „*Ze závěrů a doporučení Haagské konference mezinárodního práva soukromého vyplývá, že apostila by neměla být odmítnuta pouze z toho důvodu, že byla vydána v elektronickém formátu (tzv. e-apostila). Podle základního principu této úmluvy apostily platně vydané v jednom*

[72] Zdroj http://justice.cz, *OVĚŘOVÁNÍ ČESKÝCH VEŘEJNÝCH LISTIN PRO JEJICH POUŽITÍ V CIZINĚ*

smluvním státě musí být přijímány v ostatních smluvních státech. Tato zásada platí i pro e-apostily vydané v souladu s vnitrostátními právními předpisy vydávajícího státu (některé státy začaly vydávat apostily už jen v podobě e-apostil, jejich neuznávání by tedy fakticky vedlo k nemožnosti postupovat ve vztahu k těmto státům podle uvedené Haagské úmluvy)."[73]

2.5.1 Závěr – zamyšlení

Apostila a legalizační proces je převážně vyhotovován dle požadavku soukromých osob, a to k uzavření manželství v zahraničí, či s osobou cizí státní příslušnosti. Uzavírání legálního a zpětně uznatelného sňatku v České republice je náročnější procedurou, pokud země není součástí Haagské úmluvy (obvykle případy, že nejsou) tak zde již nastupuje zákonný proces superlegalizace. Tímto procesem se budeme zabývat v další kapitole.

Velké společnosti, investiční portfolia firem, retailové kanceláře, farmaceutický a zpracovatelský průmysl, patentové kanceláře, advokátní i soukromé obchodní společnosti napříč všemi obory vyžadují na veřejných listinách (nejčastěji se jedná o výpisy obchodního rejstříků a notářské zápisy) proces apostilizace, soudního překladu a následného ověření listin. Tato mašinerie koloběhu listin je časově a finančně dosti náročná. V době covidové krize pracovaly státní úřady/ministerstva s velmi omezenou pracovní dobou, či bez možností osobního kontaktu. Veškeré listiny a vidimace listin probíhaly pouze v poštovním styku s vyhotovením do 30 pracovních dnů. Expanze firem/ export výrobků, služeb a jiných komodit byl natolik zastaven/ubrzděn, že nebylo reálně možné získat legalizaci/ověření v reálných termínech.

Zatímco veřejný sektor byl stabilně odměňován za vykonanou práci platem, i přes svůj ne „výkon" své exekutivní funkce státu. Naproti tomu v rozmezí let 2019-20-21 v soukromém sektoru „*v roce 2019 skončilo v insolvenci podle statistik Tomáše Valáška 1206 společností, rok poté tedy 2020 to bylo už jen 1053. V roce 2021 je to počet 1088*."[74]

---

[73] HENYCH,Václav, Ministerstvo vnitra ČR odbor všeobecné správy, [online] Dostupné: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Informace_c_7-2019%20(2).pdf [16.04.2022]

[74] LUKÁČ, Petr, Hospodářské noviny, *Změna trendu: Krachujících firem přibývá, více je i nových exekucí*, 5.dubna 2022, číslo 067

S apostilou/legalizačním procesem se váže potřeba získání nových profesních zkušeností, je potřeba sledovat aktualizace zákonů a novel, mít všeobecný geopolitický a dějepisný přehled. Vážou se k tomu někdy i kuriózní případy, a s nadlidským úsilím a nadsázkou sobě vlastní není podle práva ani osobního hlediska možné je splnit.

Výňatek ze soukromé listiny, ve znění.

(i) země určení: Velká Británie do rukou královny Alžběty II.

(ii) země určení: Vatikán k rukám jeho Svatosti papeži Františkovi

„Vaše Veličenstvo

Obracím se na Vás s žádostí o navracení mého práva užívat finanční částku a měsíční renty, které mi byly odebrány zákonem Cestui Que Vie Act z roku 1666 a ze kterého jsem doposud nepobíral příjmy z užívání za uplynulou dobu a tuhle finanční částku jsem neměl k dispozici.

Já nejsem mrtvý, nejsem ztracený na moři, já žiji. (potřebné mé dokumenty mohu dodat k nahlédnutí)

Tímto Vás žádám o navrácení svého finančního majetku, který je spjat s mým rodným číslem: xxx

Včetně měsíčních rent, zisků a ročních úroků na které mám nárok jakožto svobodný živý člověk Radomír. V případě, že nebudete reagovat na můj dopis i tak souhlasíte s tímto obsahem co je zde psáno.

Obsah dopisu ověřen Apostilou

Duplikát 2x

S úctou a přáním krásného dne

Vám přeje svobodný živý muž Radomír

V Praze, únor 2022

3 DEFINICE SOUDNÍHO PŘEKLADU PŘIPOJENÉHO K VEŘEJNÉ LISTINĚ. SUPERLEGALIZACE

3.1 Soudní překlad

S překlady a oblastí překladatelství se setkáváme každý den. Překlady alias interpretace jednoho jazyka do jiného, cizího jazyka, je potřeba v každém oboru a setkáme se s tím v každodenní práci. Lingvista (zjednodušeně) je specialista na řeč, aplikovaná lingvistika je obor, kam spadá výuka cizích jazyků, forenzní lingvistika a manuální strojový překlad. Nejvýznamnější úlohu v této kapitole disertační práce zaujme soudní či úřední překlad a jeho role vyhotovitele, tedy soudního překladatele. Ministerstvo spravedlnosti České republiky v instrukci č. 8/2017 ze dne 23 listopadu 2017, o správním řízení ve věcech znalců a tlumočníků a o některých dalších otázkách *„stanoví odborné podmínky pro jmenování znalcem, je aktem metodické povahy, který přestože sjednocuje správní praxi v oblasti podmínek kladených na znalce, nezbavuje povinnosti individuálního odůvodnění a interpretace neurčitého pojmu „potřebné znalosti a zkušenosti z oboru“, ve smyslu § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících*.“[75]

V překladatelské praxi je nutná důkladná odborná znalost a přehled reálií. Hledání výrazů a spojení ve slovnících, na internetu a konfrontace s řešením u jiných autorů/ překladatelů. Překladatel musí disponovat slovní zásobou z mnoha oblastí. Problematika právního překladu je poměrně složitá, neboť při zdánlivé ekvivalenci termínů se v různých právních systémech může jevit v jednotlivých právních institutech rozdílná. „*Při překladu jakéhokoliv odborného textu platí, že text v cílovém jazyce by měl být jednoznačný a přesný. Terminologie by měla být ustálená a jednotná a příslušné termíny by měly být použity důsledně*.“[76] V současnosti máme celkem zaregistrováno 3819 soudních překladatelů a soudních tlumočníků v 62 jazykových kombinacích. Zajímavé je, že převažují evropské jazyky (je

[75] Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, *ZNALCI: POTŘEBNÉ ZNALOSTI A ZKUŠENOSTI; KURZ ZNALECKÉHO MINIMA*, ČÍSLO: 12/2018 · ROČNÍK: XVI, Dostupné: https://sbirka.nssoud.cz/cz/znalci-potrebne-znalosti-a-zkusenosti-kurz-znaleckeho-minima.p3805.html [23.05.2022]

[76] CHOVANEC, J., BÁZLIK, M., a HREHOVČÍK, T., *Soudní překlad a tlumočení*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. str.269

komparativně více němčinářů než angličtinářů) a pomalu se vytrácejí jazyky jako latina. „*Účelem úředního překladu je ověření skutečností vyskytujících se v právní věci nebo v soudním či správním řízení; tedy uznání právních skutečností, k jejichž vzniku došlo v cizí zemi, a aplikace pramene práva na cizí státní příslušníky (dle mezinárodního práva soukromého). Úřední překlady jsou v různých členských státech Evropské unie zajišťovány různě, a to s velmi odlišným profesním rámcem (nejednotné systémy a postupy). Například ve státech s kontinentálním právním systémem, jako například ve Španělsku nebo v Řecku, podléhá povolání soudního překladatele různým pravidlům a předpisům a je vykonáváno na základě splnění určitých zákonných podmínek, uhrazení určitého poplatku nebo získání osvědčení*.“[77]

Překlady se hodnotí dle normalizovaného rozsahu podle normostran (NS). NS je pevně daný formát textu, který je stanovený legislativou a to vyhláškou č. 507/2020, o odměně a náhradách soudního tlumočníka a soudního překladatele, paragraf 3 odst.2.[78] V mezinárodním měřítku obzvláště západních zemích se nevyužívá koncepce NS, ale výpočet podle počtu slov.

3.1.1 Soudní překlad jeho právní povaha a náležitosti

Role soudního překladatele a jeho hlavní činností je vyhotovování psaných forem překladů. V rámci soudního tlumočníka je činností ústní/orální interpretace jazyka. Soudní překladatel musí být prioritně k dispozici veřejným orgánům České republiky, soudům, policii a všem justičním orgánům. Soudní překladatel vytváří písemný dokument, a to formou překladu textu z jednoho jazyka do jiného. Mohou si rozčlenit výkon své funkce na poskytování překladů soukromým subjektům, individuálním osobám a agenturám (tzv.komerční překlad). „*Většina soudních tlumočníků a překladatelů proto kombinuje soudní a komerční zakázky, ale je pravda, že někteří k tomu vykonávají ještě i jiné zaměstnání*.“[79] Soudní překlad musí

---

[77] European justice, *Soudní překladatelé a tlumočníci*, [01.02.2020], Dostupné: https://e-justice.europa.eu/content_find_a_legal_translator_or_an_interpreter-116--maximize-cs.do [19.05.2022]

[78] citace“ (2) Normostranou se rozumí strana textu o délce 1800 znaků včetně mezer. Pokud přeložený text není napsán latinkou nebo azbukou, odměna se určuje podle počtu započatých normostran překládaného textu. Pokud není napsán latinkou nebo azbukou přeložený ani překládaný text, odměna se určuje podle počtu započatých normostran přeloženého textu; počet normostran se odhadne.

[79] HOVORKOVÁ, Kateřina, *Překladatelé mají po 50 letech nová pravidla. Nejde je dodržovat, stěžují si na zákon*, [1.05.2021 18:03], Dostupné: https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/novy-zakon-o-tlumocnicich-a-prekladatelich/r~308293bea74d11ebb0fa0cc47ab5f122/ [13.05.2022]

být neodlučitelně svázán trikolórou nebo být spojen mechanicky sešívačkou s originálem veřejných listin, matričních dokladů, anebo notářsky ověřené kopie. Soudní překlad musí na konci spojení obsahovat překladatelskou doložku, s číslem doložky, aktuálním datem a vlastnoručním podpisem soudního překladatele. Překladatelská doložka je vyhotovena dvojjazyčně, vždy v české verzi a do jazyka, ke kterému má soudní překladatel oprávnění. Z právního hlediska se vyhotovený soudní překlad nepovažuje podle českého práva za veřejnou listinu.

3.1.2 Stanovisko k právní povaze překladů

Soudní, úřední překlad musí být vyhotoven soudním překladatelem, který je zapsaný v seznamu znalců ve smyslu zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících. Česká republika a její právní předpisy nestanovují, že úřední překlad je veřejnou listinou. Také i Nejvyšší soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 3 prosince 1998 Rt 45/2000 konstatoval, že skutková podstata padělání a pozměňování veřejné listiny nebo znaleckého posudku nelze již pokládat za veřejnou listinu ve smyslu trestního zákona. Tímto si taky vyvodíme, že v případě soudního překladu se nejedná z právního pohledu o veřejnou listinu. Slučuje se s otázkou mezinárodního práva, které listiny jsou buď za a) apostilovány a nebo b) soudní překlady, které jsou dále ověřovány.

Soudní překlady jsou vyžadovány na veřejné listiny jako jsou například vysvědčení, osvědčení, vysokoškolské diplomy a následně nejvíce využívané matriční doklady určené ke svatbě (v zahraničí nebo s cizím státním příslušníkem), rozvodové rozsudky, státní občanství, čestné prohlášení a plné moci. V rámci právnických osob se překládají listiny ponejvíce notářské zápisy, registry exportních dodávek firmy/ společností, licence značek a doklady o zakládání společností (off-shore). Soudní tlumočníci se účastní u výslechu na policii s cizinci. Také jsou přítomni při soudních jednáních a v soudních síních u kriminálních deliktů cizinců. Mnohem veselejší tlumočnickou činností je interpretace na svatbách, kde jedním z novomanželů je občan cizí země. Tlumočí také v rámci uznání otcovství a jsou přítomni na závěrečných zkouškách v autoškole a při notářských zápisech (jeden z účastníků je cizinec). Pomáhají s integrací cizinců na český pracovní trh i ve sféře justiční a

policejní. Soudní překladatelství se řídilo podle zákona z roku 1967 č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon již potřeboval aktualizaci a novou úpravu. Aktuálně nový zákon č. 354/2019 o soudních tlumočnících a soudních překladatelích se pak přibližuje k dnešní technologické době, především k využití digitalizace.

Soudní překlad musí obsahovat formální náležitosti, předepsanou formu a musí být vyhotoven dle litery zákona. Odborné veřejnosti pak jistě neušly přelomové okamžiky. Nový samostatný zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech a zákon o změně souvisejících předpisů byly schváleny 10. 9. 2019 sněmovnou, podepsány prezidentem republiky 24. 9. 2019 a dne 9. 10. 2019 vyhlášen ve Sbírce zákonů, Uzákoněn zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech a zákon č. 255/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech a zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích.

Zákonem č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, s účinností od 1. 1. 2021 je přenesena veškerá pravomoc na Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Novela zákona soudním překladatelům přinesla vyšší nárok na odměny, ale také přísnější podmínky pro výkon jejich práce. „*Ministerstvo v doprovodných materiálech k vládnímu návrhu zákona o soudních tlumočnících a překladatelích předpokládá vydání tří vyhlášek – obecné prováděcí, dále pak vyhlášky o kvalifikačních předpokladech pro výkon funkce soudního tlumočníka a překladatele a konečně vyhlášky o odměňování*.“[80]

Nárok na odměnu je stanoven vyhláškou č. 507/2020 Sb., o odměně a náhradách soudního tlumočníka a soudního překladatele, s účinností od 1. 1. 2021. Odměna za výkon tlumočnické a překladatelské činnosti je určena v souladu s § 3 odst.1. „*Překladateli náleží za překladatelský úkon za každou započatou normostranu přeloženého textu při překladu z cizího jazyka do českého jazyka nebo naopak odměna ve výši 300 až 450 Kč a při překladu z cizího jazyka do cizího jazyka odměna ve výši 350 až 450 Kč*.“[81]. Je zde zaveden také procentuální tarif v navýšení za odbornost textu 20%, specifičnost afrických a asijských jazyků 10% a urgence

[80] JIRÁKOVÁ, Eva., *Praktické naplnění nového zákona o soudních tlumočnících přinese až nová vyhláška. Jaká bude a co od ní můžeme očekávat?* Soudní tlumočník, 1/2020, str.16

[81] Komora soudních tlumočníků České republiky, Dostupné: https://www.kstcr.cz/cz/legislativa-zakony-platna-legislativa-3 [11.5.2022]

překladu až 50% navýšení k základní sazbě. Soudní překladatel či soudní tlumočník má právní nárok na jmenování do funkce, pokud složí vstupní zkoušku, má požadovanou praxi a vzdělání v oboru, což ostatně taxativně vyjmenovává litera zákona č. 354/2019 Sb. v souladu s § 7 podmínky pro výkon tlumočnické činnosti a slib tlumočníka a překladatele a § 8 odborné způsobilosti. Veškerá kontrola a určující směrnice a vyhlášky spadají pod Ministerstvo spravedlnosti České republiky.

3.1.3 Novelizace vyhlášky vydané Ministerstvem spravedlnosti České republiky k výkonu činnosti soudního překladatele k 1. lednu 2021

Specifické a důrazné změny nastaly v uvedení vyhlášky č. 506/2020 Sb., o výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti, s účinností od 1. 1. 2021**.** Tato velmi diskutovaná a kontroverzní vyhláška vyvolala mezi soudními překladateli a tlumočníky vysokou vlnu nevole a pocit nekompetentnosti ze strany Ministerstva spravedlnosti České republiky. Soudní překladatelé a tlumočníci se sdružují ve své profesní skupině Komora soudních tlumočníků České republiky (dále KSTČR), která již několikrát podala podnět k nápravě a několik vytýkacích dopisů týkající se této vyhlášky, na půdu Ministerstva spravedlnosti České republiky. V praxi vlastně nebyl definováno po novém roce 2021 výkon funkce, jak soudního překladatele, tak i soudního tlumočníka. Obzvláště soudní překladatel je povinen dle zákona zapisovat své úřední úkony překladu a čísla doložek do překladatelského deníku. „*Evidence tlumočnických a překladatelských úkonů (evidence úkonů) nahrazuje písemně, popř. elektronicky vedený tlumočnický deník, a to s účinností od 1. 1. 2021. Do 31. 12. 2020 jsou tlumočníci povinni vést tlumočnický deník dosavadním způsobem, tzn. v souladu se zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících*.“[82] Do evidence úkonů budou soudní tlumočníci a soudní překladatelé přistupovat vzdáleně prostřednictvím přihlašovacích údajů, které jim budou přiděleny. Tento rozkol způsobil nejednotnost a nefunkčnost systému, kde někteří soudní překladatelé přerušili výkon své funkce výlučně z nedostatečné informovanosti ze strany Ministerstva spravedlnosti České republiky.

[82] Justice.cz, [online], Dostupné: https://tlumocnici.justice.cz/evidence/ [11.05.2022]

3.1.4 Soudní překladatel není soudní tlumočník

Novelizací zákona se rozdělila rovina znalců na úroveň soudního překladatele pouze v papírové formě, a soudního tlumočníka pouze v ústní jazykové formě. Jmenované osoby měly možnost volby si vybrat jednu z dílčích částí nebo zda chtějí vykonávat obě činnosti. Soudní překladatel/ tlumočník má právní nárok na jmenování do funkce, pokud složí vstupní zkoušku, má požadovanou praxi a vzdělání v oboru, což ostatně taxativně vyjmenovává zákon č. 354/2019 Sb. v souladu s § 7 Podmínky pro výkon tlumočnické činnosti a slib tlumočníka a překladatele a § 8 o Odborné způsobilosti. Musí splňovat profesní normy a standardy týkající se jazykové kvalifikace, překladatelských dovedností a znalostí systémů, postupů, terminologie a lingvistických pravidel, které je třeba v konkrétních případech použít.

Z praxe: mnoho jmenovaných znalců si vybralo a využívají razítka pouze v rámci úlohy soudního překladatele. Mají dlouholeté zkušenosti z praxe, vysokou kvalitu práce a mohou se plně soustředit na plnění překladatelské práce. Tlumočnická praxe požaduje vyšší časové nasazení, fyzickou zátěž, kdy je potřeba být kdykoliv časově dostupný (pro soudy a orgány činné ve státní správě) a toto není přespříliš adekvátně finančně ohodnoceno. „*Předpis také stanoví, že překladatelé musejí překlady uchovávat po dobu tří let. Tlumočníci budou mít po čtyřech hodinách práce nárok na hodinovou přestávku, pro nepřetržitou službu si budou muset úřady najmout tlumočníky dva*.“[83]

Případ z praxe, obdržení razítka soudního překladatele: „*Je nutno získat jednosemestrální právní minimum na právnické fakultě na brněnské Masarykově univerzitě, s poplatkem 9.000 Kč. Studium bylo on-line a trvalo od září 2021 do ledna 2022 a bylo ukončeno závěrečným písemným testem. Po jeho absolvování je vystaveno potvrzení, které s dalšími doklady (vysokoškolský diplom, vysvědčení o absolvování státní jazykové zkoušky pro překladatele na úrovni C2 a doloženými referencemi nebo jinými doklady, které potvrzují absolvovanou povinnou praxi po ukončení studia) je nutné zaslat na Ministerstvo spravedlnosti České republiky společně s vyplněnou přihláškou k odborné zkoušce (formulář je na stránkách ministerstva).*

[83] Advokátní deník, Zdroj ČTK [online], *Soudní znalci a tlumočníci se nově řídí přísnějšími pravidly*, Dostupné: https://advokatnidenik.cz/2021/01/01/soudni-znalci-a-tlumocnici-se-nove-ridi-prisnejsimi-pravidly/ [11.05.2022]

Zkouška probíhá na Justiční akademii Ministerstva spravedlnosti České republiky v Kroměříži a je nutno ještě uhradit poplatek za připuštění ke zkoušce ve výši 3.000 Kč. Když jsem dostal potvrzení z Masarykovy Univerzity pak jsem všechny potřebné doklady v závěru ledna zaslal na Ministerstvo spravedlnosti a pak jsem čekal, až mně ministerstvo pozve ke zkoušce. Ta proběhla až 21. 04. 2022. Po jejím úspěšném absolvování je nutno čekat, až bude mít ministr spravedlnosti čas a pak bude překladatel pozván na Ministerstvo spravedlnosti České republiky ke složení slibu k rukám ministra.

To se mi celkem podařilo dobře, protože mně přiřadili ke skupině soudních znalců a slib jsem skládal hned 03. 05. 2022. Po složení slibu má ministerstvo ze zákona povinnost jmenovaného soudního překladatele do 10 pracovních dnů zapsat do veřejného seznamu soudních tlumočníků a překladatelů. Teprve od tohoto momentu může soudní překladatel vykonávat činnost soudního překladatele. Současně s tímto zápisem ministerstvo zasílá poštou i vystavený průkaz soudního překladatele a písemné potvrzení, na základě, kterého si je možné nechat vyhotovit překladatelskou pečeť (kulaté razítko)."[84]

Soudní překlad versus notářsky ověřený překlad

Soudní překlady veřejných listin určených do zahraničí se doporučuje pořídit až ve státě, kde bude listina předkládána. Pokud by bylo např. z praktických nebo finančních důvodů žadatele nutné, aby překlad provedl soudní tlumočník v České republice, je vhodné zadat překladateli listinu k překladu až po jejím ověření apostilou. Je často mylně zmiňováno, že je třeba vyhotovit notářsky ověřený překlad. Notáři pouze ověřují u veřejné listiny její pravost a stvrdí ji podpisem, soudní překladatel vyhotovuje soudní překlad. Notář následně může ověřit i takto vyhotovenou listinu, ale za obsahovou správnost listiny nenese odpovědnost. Veškerou odpovědnost za správnost překladu, jeho formální stránky a vyhotovení na soudním překladateli. Chyby se mohou objevit pouze v gramatické části překladu, kde jsou rychle opravitelné. Musí se dodržovat litera zákona a předepsaný postup svázání soudního překladu.

[84] PUTINOŘ, Petr., Soudní překladatel na polský jazyk, [online], Dostupné: http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/0/932D8844DFE5FF3FC12588400057F994?OpenDocument [13.05.2022]

3.1.5 Digitalizace na bázi úředních překladů

Dalším z četných návrhů na aktualizaci a větší digitalizaci procesů soudního překladatelství je povinnost zřídit si datovou schránku. Tímto procesem je slibovaná efektivita výkonu, zefektivnění řízení všeho druhu. „*Praxe je taková, že v důsledku ne zcela zdařilé komunikace směrem k povinným subjektům, řada z nich o existenci ze zákona zřízených datových schránkách ani neví, natož aby je aktivně využívala*.“[85]

Vedle datových schránek nově máme i elektronické úkony soudního překladatele (tzv. úkony v elektronické podobě). Orgány veřejné moci, které jsou zadavateli písemností k soudním překladům, by mohly doručovat soudnímu překladateli do datové schránky. Ten by po vyhotovení „e-překladu“ zaslal nazpět zadavateli. „*Opět se jedná o utopii, zákon totiž říká, že k vypracování e-překladu je nutný výslovný souhlas zadavatele, který ve většině případech nemá ani tušení, že úkon soudního překladatele může existovat i v elektronické podobě, jaké jsou jeho náležitosti a jak s ním nakládat*.“[86] Je zde existence mnoha veřejných listin, které se musí vyhotovovat v klasické papírové formě a svázat s trikolorou formálně ve stanoveném postupu.

Nově podle novelizace zákona platné ke dni 1.1.2021, je povinnost zapisovat překladatelské úkony do elektronického deníku který, „*ačkoliv se již měli při výkonu své práce řídit novými pravidly, stále neexistuje. Zároveň stále není k dispozici nový elektronický seznam soudních tlumočníků a překladatelů a starý seznam tyto dvě profese nerozlišuje, je tedy obtížné v něm nadále vyhledávat*.“[87] Nicméně digitalizace veřejné správy pokračuje, anachronismy v legislativě se postupně odstraňují, a právě koronavirová krize nám ukázala důležitost elektronických forem právního jednání. Naučit se pracovat s elektronickými úkony už teď znamená zajistit si konkurenční výhodu do budoucna.

---

[85] MAERTENS, Ina., [10.02.2022], *Datové schránky pro soudní překladatele: mělo to přijít už dávno, říká Petr Pham,* Dostupné: https://www.linkedin.com/pulse/datov%C3%A9-schr%C3%A1nky-pro-soudn%C3%AD-p%C5%99ekladatele-m%C4%9Blo-p%C5%99ij%C3%ADt-u%C5%BE-ina-maertens/?originalSubdomain=cz [11.05.2022]

[86] Tamtéž

[87] Advokátní deník, Zdroj ČTK [online], Soudní znalci a tlumočníci se nově řídí přísnějšími pravidly, Dostupné: https://advokatnidenik.cz/2021/01/01/soudni-znalci-a-tlumocnici-se-nove-ridi-prisnejsimi-pravidly/ [11.05.2022]

3.2 Superlegalizace

Superlegalizace neboli vyšší ověření listin je úkon správního orgánu, kterým se ověřuje veřejná listina nebo listina již jednou úředně ověřená je. Pro státy, v nichž neplatí ani Úmluva o Apostile, ani nebylo sjednáno osvobození od ověřování ve dvoustranné mezinárodní smlouvě o právní pomoci, se používá proces superlegalizace. Jedná se o nejvyšší ověření listiny, které je již opatřeno apostilou od Ministerstva zahraničních věcí České republiky, a následně diplomatickým nebo konzulárním úřadem státu, na jehož území má být listina použita. Superlegalizace a její vyšší legalizační proces vyřízení se řídí pravidly mezinárodního práva. Speciálním zákonem v mezinárodním právu soukromém je členěn v zákoně č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém procesním.

Tento zákon je novelizován ustanovením zákona č. 91/2012 Sb., a superlegalizační proces zařazen v souladu s ustanovením § 109 a dále § 52 a § 62. „*Nová úprava v tomto ohledu nepředstavuje zásadní změnu. Shodně s dosavadní úpravou má podle § 12 odst. 1 ZMPS cizí veřejná listina důkazní moc veřejné listiny také v České republice, jestliže je opatřena předepsaným ověřením. Posledním úkon má být opět ověření veřejné listiny zastupitelským úřadem České republiky ve státě původu, tedy superlegalizace – institut založený na mezinárodní zvyklosti.*“[88]

Mezinárodní smlouvy v oblasti mezinárodního práva soukromého a veřejného

Nejvýraznější vztah mezi mezinárodním právem veřejným a soukromým je v oblasti mezinárodních smluv. Mezinárodní smlouvy jsou pramenem mezinárodního práva veřejného a uzavírají se mezi státy. „*Není však dokázána existence normy mezinárodního práva veřejného, která by ukládala obecnou povinnost státu neodmítat používání cizího práva a mít kolizní normy a dát jim konkrétní obsah*.“[89]

[88] PAUKNEROVÁ, Monika a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Rekodifikace, str.95

[89] KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009. str.30

Vztah mezinárodního práva vůči vnitrostátnímu právu zakotveno v Ústavě České republiky

Závazky mezinárodního práva jsou zakotveny v Ústavě České republiky a zákonech. Náš původní text Ústavy České republiky je pod č. 1/1993 Sb. ze dne 16 prosince 1992 a upravuje v článku 10 pouze vztah k mezinárodním smlouvám o lidských právech a svobodách. Posléze až novelizací, tzv euronovelou (Ústavní zákon č. 395/2001 Sb.) důkladněji řeší vztahy mezinárodního práva k právu České republiky. „*Výše zmíněné ustanovení č 10 ústavy se vztahuje na všechny mezinárodní smlouvy, tj. včetně smluv v oblasti mezinárodního práva soukromého, procesního a obchodního*.“[90]

3.2.1 Vyšší ověření cizích listin, které budou právně použity v České republice

Cizí listiny, které mají být použity v České republice, ověřují orgány příslušného státu a zastupitelský úřad České republiky v příslušném státě. V určitých případech může být cizí listina ověřena též Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. Veřejné listiny, které byly vydané na území jiného státu a považují se za právoplatné v daném místě, mohou se považovat za veřejné listiny také na území České republiky, jestliže jsou opatřeny předepsanými ověřeními. Tato povinnost vyplývá z § 12 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

Tato aplikace práva v zahraničí nastupuje zcela stejnou proceduru jako v České republice. Poměrně zjednodušeně, jak bylo již zhodnoceno v druhé kapitole apostila, nastává stejný právní rámec v cizí zemi při vydání listiny. Je potřeba odlišovat listinu a orgán státní moci, který ji vydal. Pokud oboustranně země mají sepsanou bilaterální dohodu podle Haagské úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin ze dne 5. října 1961 (provádí konečné ověření listiny formou tzv. apostily příslušný orgán tohoto státu). Pokud země nejsou členy Haagské úmluvy, musí se listina superlegalizovat. Superlegalizace prochází zastupitelským úřadem České republiky v dané zemi.

[90] ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007.Vysokoškolské učebnice. Str.44

Výjimku z povinnosti vyššího ověřování listin vydávaných diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky stanoví Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky, přijatá Radou Evropy dne 7. 6. 1968 v Londýně, která byla publikována sdělením Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. 287/1998 Sb. Tato výjimka se týká rovněž listin vydaných nebo potvrzených příslušnými cizími zastupitelskými úřady, pokud byla uzavřena bilaterální konzulární úmluva.

Právní pomoc ve styku s cizinou – procesní úkony prováděné českými zastupitelskými úřady a styk s orgány cizích států

České zastupitelské úřady, velvyslanectví udržují styky konzulární a diplomatické v rámci celého světa. Pro pohyb listin ve světě a jejich uznání/legalizaci je důležitý styk občana z domovské země (občan České republiky) žijící v zahraničí. Občan se obrací na zastupitelský úřad v záležitostí vydání veřejných listin na základě Haagských úmluv o civilním řízení (uzavřeny některé dvoustranné smlouvy), které umožňují konzulární styk. „*Rozdíl proti diplomatickému styku je v tom, že MZV ČR předá dožádání příslušnému českému konzulárnímu úřadu (konzulární oddělení českého zastupitelského úřadu). Ten předá dožádání podle haagských úmluv o civilním řízení orgánu označenému příslušným smluvním státem. Urychlení je v tom, že odpadá postoupení dožádání úřadu pro zahraniční věci cizího státu.*“[91]

Z praxe občan s českým občanstvím žijící v zahraničí žádá zastupitelský úřad ve věcech soukromých – vystavování veřejných listin. Zastupitelský úřad má také pravomoc uzavírat právoplatné manželství občana České republiky v zahraničí na konzulátu a v případě smrti vyřizuje vystavení úmrtního listu a zprostředkování kontaktu s Českou republikou. Proces zjednodušuje a urychluje proceduru a je celkově dílčím prvkem v legislativní soustavě.

[91] KUČERA, Zdeněk, *Mezinárodní právo soukromé*, 7. opravené a doplněné vydání, str.406

Úprava v mezinárodních smlouvách

V praxi je třeba vždycky zjistit, zda mezi Českou republikou a příslušným státem existuje mezinárodní smlouva upravující poskytování právní pomoci, podle které je potřeba postupovat. Přicházejí v úvahu smlouvy mnohostranné a zejména také dvoustranné smlouvy o právní pomoci. Mnohostranná dohoda – například Haagská úmluva o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních z 15.11.1965, č. 85/1982 Sb.

3.2.2 Role Ministerstva zahraničních věcí v České republice v ověřování listin

Role Ministerstva zahraničních věcí má významnou roli v legalizačním procesu, kde „*oddělení legalizace může opatřit cizí doklad vyšším ověřením pouze tehdy, je-li vydáván nebo jeho pravost ověřena zastupitelským úřadem akreditovaným pro Českou republiku a oddělení legalizace disponuje podpisovými vzory a vzory otisků úředních razítek nebo pečetí tohoto zastupitelského úřadu. Poté je tento doklad opatřen vyšším ověřením oddělení legalizace. Za tento úkon je vyměřen správní poplatek ve výši 600,- Kč*“[92], který se vybírá v kolkových známkách a nebo platbou kreditní kartou.

Tato situace nám napovídá, že proces by se stal jednoduchým a schůdným, pokud by byla veřejná listina vydaná v zahraničí, a bylo možné aplikovat legalizaci – vyšší ověření listiny v České republice. Jakákoliv veřejná listina vystavená v zahraničí by se prakticky dala aplikovat vystavením vyššího ověření na MZV ČR. Nebo další variantou je vystavení dokladu zastupitelským úřadem daného státu. V praxi tento prvek naprosto nefunguje. Na každé listině je nejdůležitější podpis a razítko dané osoby a instituce. Dle vyjádření MZV ČR „*oddělení legalizace disponuje podpisovými vzory a vzory otisků úředních razítek“*. Pokud se cizinec pobývající/ žijící v České republice obrátí o pomoc na dané velvyslanectví v Praze, mohou mu vystavit potřebný doklad (záleží, o jakou listinu se jedná, ale většinou jsou to výpisy trestního rejstříku, veřejné listiny sloužící ke svatbě atd.), ale s velkou pravděpodobností MZV ČR listinu nezlegalizuje (tedy nepřijme jako právoplatnou veřejnou listinu s možností úředního použití v České republice). Tímto musí nastat

[92] *Postup při ověřování cizozemských listin pro jejich použití v České republice,* Dostupné: Postup při ověřování cizozemských listin pro jejich použití v České republice | Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (mzv.cz) [16.06.2022]

zdlouhavá cesta zpětné legalizace originálních listin v zemi původu cizince. Je nepravděpodobné, aby daná osoba osobně s jedním/ nebo několika doklady cestovala do země svého původu a tam vše osobně zajišťovala. Většinou nemá k tomu dostatek specializace a informací (a nakonec i času). V tomto případě jsou na trhu komerční soukromé společnosti, které se zabývají legalizační činností veřejných listin z celého světa. Prakticky je možné legalizovat a superlegalizovat jakoukoliv veřejnou listinu z jakékoliv země světa a kontinentu. Procesy jsou náročné a musí se také přihlížet k stále měnící se situaci v dané zemi, jak politickou, válečnou a ekonomickou subsidiaritou. Úlohu také hraje výše poplatků a zprostředkování za vyřízení legalizačního procesu. Mnoho legalizačních úkonů proběhne na základě právního podkladu – plné moci, která musí být ověřena apostilou. Nejnáročnější jsou procesy v civilním – občanském řízení – svatby, rozvodové rozsudky a dědická práva. Pokud občan České republiky žil v průběhu svého života v několika zemích světa, tam uzavřel manželský svazek, v jiné zemi se mu narodili potomci a následně rozvodové stání manželství proběhlo opětně v jiné zemi, je velice obtížné časově projít celou procedurou legalizace (pokud **se** například žadatel vrátí do své rodné země, České republiky a žádá o právní status rozvedeného občana, zapsání svých potomků k českému občanství a nejlépe k uzavření dalšího sňatku).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o podpoře volného pohybu občanů

Nařízení, směrnice ze strany Evropské unie, kde máme „*od 16. 2. 2019 platí, že v členských státech EU Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 (tzv. nařízení o veřejných listinách). Tato právní úprava má v rámci Evropské unie přednost před úpravou ve dvoustranných smlouvách a v haagské Úmluvě o Apostile (č. 45/1999 Sb.). V nařízení specifikované listiny se od 16. 2. 2019 předkládají v rámci Evropské unie bez jakéhokoliv dalšího ověření*.“[93] Toto nařízení má zmírnit byrokratický proces oběhu listin v rámci EU, snížit občanům náklady a nese záruky

[93] European justice, *Veřejné listiny*, Dostupné: https://e-justice.europa.eu/551/CS/public_documents [5.07.2022]

proti padělání listin kontrolovaných v systému pro výměnu informací o vnitřním trhu nebo IMI. Nařízení se zabývá platností veřejných listin, ale již následně neuznává právní účinky v dané zemi. Toto již řeší vnitrostátní právní předpisy dané země a jejich požadavky na veřejnou listinu. Vydávají se vícejazyčné standardní formuláře, které se pevně spojují s veřejnou listinou a obsahují již překlad (jedním z úředních jazyků EU). Takto je možné veřejnou listinu použít a splňuje podmínky přijetí v zahraničí.

3.2.3 Zastupitelské úřady – velvyslanectví

Řídí se vyhláškou č. 187/2017 Sb., ze dne 27. června 2017, o provádění ověřovací činnosti zastupitelským úřadem a o podrobnějších podmínkách pro složení zkoušky k provádění ověřovací činnosti. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky stanoví podle § 18 odst. 8 zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě a o změně některých zákonů (zákon o zahraniční službě), (dále jen „zákon“).

Českou republiku zastupují v zahraničí zastupitelské úřady s konzulární a jinou správní působností. Na území České republiky funguje konzulární odbor Ministerstva zahraničních věcí České republiky v Praze. V jehož gesci je ověřovat doklady jsou-li vydány nebo jeho pravost je ověřena zastupitelským úřadem cizího státu akreditovaného v České republice a konzulární odbor Ministerstva zahraničních věcí České republiky disponuje podpisovými vzory a vzory otisků úředních razítek nebo pečetí tohoto zastupitelského úřadu. České zastupitelské úřady (umístěné kdekoliv v působnosti ve světě) disponují pravomocí k vydávání veřejných listin a provádění vyššího ověření cizích veřejných listin a opatřit ji předepsanou ověřovací doložkou.
Jsou v konzulárním styku s domovskou zemí – tedy Českou republikou, a vyžadávají si pro klienta jakékoliv druhy veřejných listin. V případě nouze, napadení země (války), z politických důvodů se může Český občan obrátit na zastupitelský úřad pro mezinárodní ochranu nebo status uprchlíka. Bohužel některé konzulární pracoviště a velvyslanectví jsou přesunuty nebo rušeny z politických důvodů a neshod mezi zeměmi. Velvyslanectví a role konzula je v mezinárodních otázkách významnou rolí v diplomatických stycích mezi zeměmi. Konzul je vysílán do země na určité dané časové období pro výkon své funkce a určité společensko-politické prestiže své

země. Také ve velké míře vystupuje veřejně a na venek zastupuje svoji zemi i v oblasti kulturní, turistické, vystavování víz a náboženské.

Velvyslanci a konzulové jiných zemí v České republice

Konzul vyslaný do cizí země, na zastupitelství v České republice, má také pravomoc vyhotovovat ověřené překlady, pokud hovoří a rozumí česky. Toto bylo v případě Kazašského velvyslanectví v Praze, kde konzul ovládal český jazyk a mohl vyhotovovat soudní překlady. V současnosti se v České republice nenachází soudní překladatel na kazaštinu, a je zde dosti početná kazašská komunita obyvatel žijící v České republice.

Každé velvyslanectví má svá vnitřní pravidla a v rámci jejich návštěvy se ocitáte prakticky na území daného státu a jeho vnitřních pravidel. Nejpřísnější pravidla mají velvyslanectví Číny a arabských zemí. Osoba musí projít kontrolou, nesmí mít u sebe mobilní telefony (které se odevzdávají do úschovy, aj.) a přílišným byrokratickým aparátem formulářů a listin (obzvláště velvyslanectví Čínské lidové republiky). Každý musí respektovat jejich kulturu a náboženské vyznání (v rámci určitých arabských velvyslanectví je potřeba, aby žena byla zahalena, někteří mužští zaměstnanci konzulátu nepodají ženě ruku). Velvyslanectví Spojených arabských emirátů ani s ženou jako takovou nekomunikují a v žádném případě ji nepřijmou v obchodních záležitostech. Musí se jednat zprostředkovaně přes arabsky hovořící zprostředkovatele – muže.

Závěr

Disertační práce je zaměřena na veřejné listiny a jejich použití v zahraničí. Komparativní metodou/ srovnávací metodou je zde právní deskripce veřejné listiny k poměru soukromé listiny a jejich následné vidimace a legalizace. V našem právním systému je zakotveno ověřování listin několika způsoby, vždy je důležitý výstup – kde a v jaké zemi bude veřejná listina použita. Mnohokrát se dělají chyby a listina je podepsána a ověřena nesprávným úřadem/institucí, pak ztrácí svou platnost, a tedy i působnost v zahraničí. Spletitost ověření rozmanitých druhů listin mnohdy uvádí občany v pochybení a neporozumění právnímu procesu. Od toho jsou specializované společnosti, které tyto služby nabízejí. Provádějí celý legalizační proces a odevzdávají vyhotovené listiny i se svázaným potřebným soudním překladem. Mohou vzniknout nedostatky na vyhotovené veřejné listině a je potřeba náprava a zpětně vyhotovení legalizačního procesu. Je vždy příležitost se něco naučit/poučit se a posunout specializovaný proces dále. Avšak vyřizování v byrokratickém procesu a návštěva státních institucí je flustrující, nedostatečná edukace pracovníků úřadů a neznalost zákonů vede ke zdlouhavější a zdlouhavější proceduře. Výjimkou a velkým posunem ve zlepšení fungování státní sféry a jejich institucí jsou velká města včetně hlavního města Prahy. Je doporučováno uzavírání sňatků s cizím státním příslušníkem ve velkých městech (jako je Praha, Brno, Ostrava, Plzeň), kde vyřízení legalizačních dokumentů je mnohem schůdnější a rychlejší. Závěrem mohu konstatovat, že práce s veřejnými listinami a zkoumání procesu jejich legalizace jsou velice rozmanité a zajímavé.

Sféra legalizace a ověřování listin je archaická a pomalá (nepružná). Obíhání listin a vyřízení byrokratického procesu zdlouhavé a musíme mít pro tuto činnost kvalifikované znalosti. Implementace zákonů a jejich novelizace nepřispívá vždy ke zrychlení, pouze k zhutnění a ještě větší obšírnosti procesu. Novelizace zákonů vychází z teorie, neopírá se o praktické zkušenosti a měla by brát v potaz konzultace odborníků a specializovaných komor v daných oborech. Zmiňuji v disertační práci Komoru soudních tlumočníku v České republice, která v mnoha směrech konzultovala, odborně přispívala k novelizaci zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích s Ministerstvem spravedlnosti České

republiky, leč neúspěšně. V praxi pak exekutivně existuje zákon, ve kterém se legislativně kličkuje. Zákon jednak vyšel pozdě (skoro s ročním zpožděním) a s mnoha nepřesnostmi a je ztížením práce pro soudní překladatele a tlumočníky.

Ve srovnání s ostatními zeměmi EU jsou metody v České republice stejné nebo velmi podobné. Procesy v okolních zemích (jako Slovensko, Německo a Rakousko) jsou stejné jako v České republice, a také legislativně a časově náročné. S výjimkou jedné země – Dánsko, kde lze například uzavřít manželství pouze s průkazem totožnosti, který nemusí být ani úředně přeložen. Způsobilost k uzavření manželství lze obejít čestným prohlášením, které není oficiálně kontrolováno a vzniká nám zde místo podobné „Las Vegas“, kde je uzavírána řada manželství, která jsou nezřídka v řádu několika dnů či týdnů rozvedena. V důsledku této skutečnosti se lze pak jako cizinec zcela legální cestou dostat do konkrétní cílové země. Vzniká tak nelegální migrace cizích státních příslušníků, kteří mohou disponovat i několika cestovními pasy a země jejich původu je zpětně jen těžce identifikovatelná.

Legalizace – apostila - co říci závěrem? Konceptualizace a vylepšení legalizačního procesu v mezinárodním měřítku lze dosáhnout vylepšením mezinárodními smlouvami s více kontaktními státními úřady. Stále je dlouhý proces legalizace listin určených do „třetího“ světa (země, s kterými nemáme uzavřené bilaterální smlouvy, ani nikterak nebo pomíjivé diplomatické styky k uznávání veřejných listin).

Fakticky celý proces uznávání veřejných listin určených do zahraničí a také zpětně (ze zahraničí do České republiky) je náročný proces, kde v rámci EU se procesy zjednodušují a usnadňují. Ověřování listin ve sféře apostilizace a superlegalizace probíhá ve spojitosti s udržováním diplomatických vztahů se zahraničím a jejich konzulárními pracovníky v naší zemi.

Geopolitická situace ve světě mění podmínky a přístup k dané zemi, například v současné době k Ruské federaci. Legalizace veřejných listin je požadována na pro všechny druhy dokumentů/listin, ze všech světových destinací. Potřeba exportu, nákupu, investic a pohybu obyvatel v rámci celého světa (sňatky, rozvody, narození, úmrtí obyvatel), proto nemůžeme brát zřetel na současný politický diskurz, a diskriminovat a či naopak kohokoliv zvýhodňovat/upřednostňovat. Vyřízení administrativy legalizačního procesu musí být rychlé, profesionální a kvalifikované.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

ELIÁŠ, Karel a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2.

HCCH, *Apostille Handbook; A Handbook on the Practical Operation of the Apostille Convention*, Published by The Hague Conference on Private International Law Permanent Bureau, ISBN 978-94-90265-08-3.

CHOVANEC, Jan, BÁZLIK, M., a HREHOVČÍK, T., *Soudní překlad a tlumočení*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-684-4.

KUČERA, Zdeněk, *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009. 462 s. ISBN 978-80-7239-231-5.

ONDŘEJ, Jan, *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007.Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-032-1.

PAUKNEROVÁ, Monika a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-368-5.

TRÁVNÍČKOVÁ, Zuzana, PRŮŠA, Jiří a NOVOTNÝ, Vladimír. *Ověřování veřejných listin pro účely jejich použití v zahraničí: výzkumný projekt č. 05/02/11 Ministerstva zahraničních věcí ČR*: studie [CD-ROM]. Praha: [Metropolitní univerzita Praha], 2012. Požadavky na systém: Adobe Acrobat Reader. ISBN 978-80-86855-77-6.

VALDHANS, J.,DRLIČKOVÁ, K., *Rozhodování Soudního dvora EU ve věcech uznání a výkonu cizího soudního rozhodnutí: analýza rozhodnutí dle nařízení Brusel*

Ibis, 1. vyd. Brno, Spisy Masarykovy univerzity, Právnická fakulta, 2015. Edice Scientia; sv. č. 513, ISBN 978-80–210-7784-3.

Periodika

BARTÁKOVÁ, Pavlína. *Vidimace a legalizace: praktický průvodce a rádce ke zkouškám podle zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. 87 stran. ISBN 978-80-7616-102-3.

BUREŠ, Jan., *Vidimace a legalizace*, Ad Notam, Ročník 18. 1/2012, 22.února 2012, ISSN 1211-0558.

JINDŘICH, Miloslav, *Veřejné listiny – stěžejní úloha notářství,* Ad Notam, 2010, 16 ročník 2010 (1), ISSN 1211-0558.

JIRÁKOVÁ, Eva., *Praktické naplnění nového zákona o soudních tlumočnících přinese až nová vyhláška. Jaká bude a co od ní můžeme očekávat?* Soudní tlumočník, 1/2020, str.16.

LUKÁČ, Petr, Hospodářské noviny, *Změna trendu: Krachujících firem přibývá, více je i nových exekucí*, 5.dubna 2022, číslo 067.

LOKAYOVÁ, Magdaléna, *Ověřování cizích veřejných listin*. Ad notam. 2005, č. 4, str.117,
ISSN 1211-0558.

SEIBERT, Lukáš. *Prohlášení advokáta o pravosti podpisu – veřejná listina?* Bulletin advokacie, 2005, 2005(10), ISSN 1210-6348.

TRÁVNÍĆKOVÁ, Zuzana. *Volný pohyb veřejných listin v Evropské unii.* Současná Evropa, 2012, č.2, s.47.

VOŠTOVÁ, Lucie, *Nad problematikou ověřování veřejných listin ve vztahu k zahraničí*, Ad Notam, číslo 6/2033, str.125.

Judikatura

Rozsudek Ústavního soudu ČR, sp. zn. 2971/14 [online]. Dostupné: https://www.judikaty.info/cz/search?db=uscr&q=ov%C4%9B%C5%99ovac%C3%AD%20dolo%C5%BEka&qplus%5B%5D=&qplus%5B%5D=&qminus%5B%5D=&qminus%5B%5D=&fLawParagraph=&fLawNr=&fLawYear=

Důvodové zprávy

DŮVODOVÁ ZPRÁVA K NOZ (konsolidovaná verze) ze dne 3. února 2012, [online], http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf

DŮVODOVÁ ZPRÁVA POSLANECKÉ SNĚMOVNY, Návrh poslanců Moniky Červíčkové, Jaroslava Faltýnka, Heleny Válkové a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů [online], Dostupné: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/t079300%20(1).pdf

Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2021, Zpracováno v rámci projektu „Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 –2020“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/000, [online] https://www.institutpraha.cz/obj/files/8/sys_media_5676.pdf, [26.01.2022], ISBN: 978-80-7616-102-3 (tisk) / 978-80-7616-103-0 (PDF)

ŽERT, M., Oddělení legalizace veřejných listin, Konzulární odbor, Ministerstvo zahraničních věcí ČR Legalizace Legalizace@mzv.cz

Elektronické zdroje

Advokátní deník, Zdroj ČTK [online], Soudní znalci a tlumočníci se nově řídí přísnějšími pravidly, Dostupné: https://advokatnidenik.cz/2021/01/01/soudni-znalci-a-tlumocnici-se-nove-ridi-prisnejsimi-pravidly/

ALIS spol. s r.o., *Vidimace*, 30.3.2020 [online] Dostupné: https://www.alis.cz/uploads/assets/vidimace-a-legalizace.pdf

BARTUŠEK, D., BOUCHAL, P., JÁNSKÝ, P., Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. , *Státní zaměstnanci a úředníci: kde pracují a za kolik?*, [leden 2022]

https://idea.cerge-ei.cz/images/studie/2022/IDEA_Studie_2_2022_Statni_zamestnanci_a_urednici.pdf

Česká pošta, *Vidimace - ověřování listin*, [online] Dostupné: Vidimace - Česká pošta (ceskaposta.cz)

Česká pošta, *Legalizace - ověřování podpisů*, [online] Dostupné: Legalizace - Česká pošta (ceskaposta.cz)

ČIŽINSKÝ,Pavel, *Ověřování cizích listin*, Multikulturní centrum Praha, Srpen 2007, [online], Dostupné: https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/PCizinsky_Overovanicizichverejnychlistin.pdf

European justice, *Soudní překladatelé a tlumočníci*, [01.02.2020], Dostupné: https://e-justice.europa.eu/content_find_a_legal_translator_or_an_interpreter-116--maximize-cs.do

European justice, *Veřejné listiny*, Dostupné: https://e-justice.europa.eu/551/CS/public_documents

FRČEK, Vilém, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Agendu digitalizace přebírá vicepremiér Bartoš. Pozici vládního zmocněnce pro digitalizaci vláda ruší*, Dostupné: https://mmr.cz/cs/ostatni/web/novinky/agendu-digitalizace-prebira-vicepremier-bartos-poz

FREIWALDOVÁ Pavla, *Obíhat úřady by měl papír, a ne člověk, říká prezident Notářské komory ČR*, Zdroj: IDnes [online] https://www.idnes.cz/finance/financni-radce/notarsky-rad-novela-online-zalozeni-s-r-o-apostil.A210616_071312_viteze_frp

HENYCH,Václav, Ministerstvo vnitra ČR odbor všeobecné správy, Dostupné: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Informace_c_7-2019%20(2).pdf

Hospodářská komora České republiky, *Ověřování listin a podpisů (vidimace a legalizace),* Dostupné: https://komora.cz/overovani-listin-podpisu-vidimace-legalizace/

HOVORKOVÁ, Kateřina, *Překladatelé mají po 50 letech nová pravidla. Nejde je dodržovat, stěžují si na zákon*, [1.05.2021 18:03], Dostupné: https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/novy-zakon-o-tlumocnicich-a-prekladatelich/r~308293bea74d11ebb0fa0cc47ab5f122/

Justice.cz, [online], Dostupné: https://tlumocnici.justice.cz/evidence/

KLEGA, Jiří, *AK Jakovidis & Klega partners, Na co si dát pozor u Apostily a co předem kontrolovat?,* Dostupné: https://www.advokatova.cz/publikace/na-co-si-dat-pozor-u-apostily-a-co-predem-kontrolovat/

KLEIN, Šimon, *Veřejné listiny a jejich důkazní síla*, Notářská komora ČR, [22.08.2014], Dostupné: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_154-verejne-listiny-a-jejich-dukazni-sila

Komora soudních tlumočníků České republiky, Dostupné: https://www.kstcr.cz/cz/legislativa-zakony-platna-legislativa-3

KŘIKAVOVÁ, T., Diplomová práce, Tlumočení pro policii v České republice: porovnání teorie a praxe, Dostupné: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/125002/120380922.pdf?sequence=1&isAllowed=y

MAERTENS, Ina, [10.02.2022], *Datové schránky pro soudní překladatele: mělo to přijít už dávno, říká Petr Pham,* Dostupné: https://www.linkedin.com/pulse/datov%C3%A9-schr%C3%A1nky-pro-soudn%C3%AD-p%C5%99ekladatele-m%C4%9Blo-p%C5%99ij%C3%ADt-u%C5%BE-ina-maertens/?originalSubdomain=cz

Ministerstvo vnitra ČR, Odbor všeobecné správy, oddělení matrik a ověřování, 6. ledna 2022, *Ověřování platnosti dokladů pro použití v cizině*, [online], Ověřování platnosti dokladů pro použití v cizině - Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)

Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2017, justice.cz, KATALOG ŽIVOTNÍCH SITUACÍ. Dostupné: https://www.justice.cz/web/msp/overovani-listin-do-ciziny1

Ministerstvo vnitra ČR odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, *Analýza výkonu matriční agendy v letech 2014 – 2016*, [online], Zdroj: file:///C:/Users/hp/Downloads/Analyza_vykonu_matricni_agendy_v_letech_2014_az_2016i.pdf

Ministerstvo vnitra ČR, *Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu*, [online], https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-c-227-2000-sb-o-elektronickem-podpisu.aspx

Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Dostupné: https://www.mzv.cz/file/1201026/Osvobozeni_od_pozadavku_superlegalizace___apostila.pdf

MZV ČR, *Postup při ověřování cizozemských listin pro jejich použití v České republice,* Dostupné: Postup při ověřování cizozemských listin pro jejich použití v České republice | Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (mzv.cz)

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, [20.12.2012], Dostupné:http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:351:0001:0032:CS:PDF

Nejvyšší soud, *Uznávání cizích rozhodnutí v České republice*, [online] 2018 Dostupné: https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/0/42C78770248A058AC1257F870056C480?openDocument

Notářská komora ČR, *Přijato sněmem Notářské komory České republiky 19. 8. 2021, souhlas Ministerstva spravedlnosti pod č.j.MSP-27/2021-ODKA-NOT/8*, Dostupné: https://www.nkcr.cz/data/predpisy/overovani-verejnych-listin-ve-vztahu-k-cizine.pdf

Notářská komora ČR, *Právník – notář – advokát: kdo je kdo a co pro vás může udělat?* 18. 05. 2017 [online], Zdroj: Právník – notář – advokát: kdo je kdo a co pro vás může udělat? (nkcr.cz)

OVĚŘOVÁNÍ ČESKÝCH VEŘEJNÝCH LISTIN PRO JEJICH POUŽITÍ V CIZINĚ , [online], Dostupné: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Ov%C4%9B%C5%99ov%C3%A1n%C3%AD%20%C4%8Desk%C3%BDch%20ve%C5%99ejn%C3%BDch%20listin%20pro%20pou%C5%BEit%C3%AD%20v%20cizin%C4%9B%20na%20Ministertsvu%20spravedlnosti%20(1).pdf

PROCHÁZKOVÁ, Alena, notářka se sídlem v Praze, *Ověřování listin a podpisů.* Dostupné http://www.enotar.cz/overovani-listin-a-podpisu/

PUTINOŘ, Petr, Soudní překladatel na polský jazyk, [online], Dostupné: http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/0/932D8844DFE5FF3FC12588400057F994?OpenDocument

Redakce (jav), *Veřejná listina*, EPRAVO.CZ, [24. 9. 2009], Zdroj: https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/verejna-listina-58279.html,

ŘEHULOVÁ, Lenka: *Prohlášení zmocněnce o akceptaci plné moci?*, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, ČR, [online] Dostupné: https://www.law.muni.cz/sborniky/dp08/files/pdf/obcan/rehulova.pdf

Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, *ZNALCI: POTŘEBNÉ ZNALOSTI A ZKUŠENOSTI; KURZ ZNALECKÉHO MINIMA*, ČÍSLO: 12/2018 · ROČNÍK: XVI, Dostupné: https://sbirka.nssoud.cz/cz/znalci-potrebne-znalosti-a-zkusenosti-kurz-znaleckeho-minima.p3805.html

Seznam soudních překladatelů a tlumočníků: http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/$$SearchForm?OpenForm&Seq=1#_RefreshKW_select_5

TRÁVNÍČKOVÁ, Zuzana., *Volný pohyb veřejných listin v Evropské unii*, Současná Evropa, 02/2012, Zdroj: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/volny-pohyb-veejnych-listin-v-evropske-unii-_compress.pdf

Úřední věstník Evropské unie, I.339/3, [21.12.2007], *ÚMLUVA o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech,* Dostupné: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22007A1221(03)&from=HR

ZUKLÍNOVÁ, Michaela: *Soukromá listina a veřejná listina*. Právní prostor, [31.08.2015], Dostupné: https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/komentar-k-noz-soukroma-listina-a-verejna-listina

Wikipedia, https://cs.wikipedia.org/wiki/Ve%C5%99ejn%C3%A1_listina . [Stránka byla naposledy editována] 1. 1. 2022 v 23:05.

Wikipedia, *Státní zaměstnanci v Česku*, [6. 3. 2022 v 12:35] Dostupné: https://.wikipedia.org/wiki/St%C3%A1tn%C3%AD_zam%C4%9Bstnanci_v_%C4%8Cesku

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
VL	Veřejná listina
NOZ	Nový občanský zákoník
ObčZ.	Občanský zákoník
ZA	Zákon o advokacii
NŘ	Notářský řád
TZ	Trestní zákoník
HCCH	Hague Conference on Private International Law
Úmluva	Haagská Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, tzv. Úmluva o Apostile
NŘ	Notářský řád
ZMPS	Zákon o mezinárodním právu soukromém
MZV ČR	Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
NS	Nejvyšší soud
ZMPS	Zákon o mezinárodním právu soukromém
NS	Normostrana
KSTČR	Komora soudních tlumočníků České republiky

Seznam tabulek

Číslo	Název	Strana
1	Vidimace a legalizace – legislativní rámec	
2	Počty uzavřených manželství	
3	Náklady na úvazek pracovníka matričního úřadu	
4	Právní prameny k procesu apostilizace a legalizace	
5	Počet vydaných apostil veřejných listin v ČR narůstá. Ministerstvo spravedlnosti vydalo	
6	Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vydalo apostil	

Přílohy

Seznam příloh

Příloha č.1. Seznam států, s nimiž má Česká republika uzavřenu dvoustrannou smlouvu o právní pomoci, ve které jsou specifikovány veřejné listiny, jež jsou osvobozeny od dalšího ověření.

Příloha č.2. Seznam smluvních států Úmluvy o Apostile.

Příloha č.3. Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin – HCCH

Příloha č.4. Vzory překladatelských doložek soudního překladatele a tlumočníka.

Seznam obrázků

Obr.č.1. Kulaté úřední razítko s malým státním znakem

Obr.č.2. Apostila Ministerstva zahraničních věcí České republiky

Obr.č.3. Apostila Notářské komory České republiky

Obr.č.4. Elektronická apostila vydaná v Lotyšsku

Příloha č.1. Seznam států, s nimiž má ČR uzavřenu dvoustrannou smlouvu o právní pomoci, ve které jsou specifikovány veřejné listiny, jež jsou osvobozeny od dalšího ověření:

- Afghánistán - č. 44/1983 Sb.
- Albánie - č. 97/1960 Sb.
- Alžírsko - č. 17/1984 Sb.
- Belgie - č. 59/1986 Sb. – *
- Bělorusko - č. 95/1983 Sb.
- Bosna a Hercegovina - č. 207/1964 Sb.
- Bulharsko - č. 3/1978 Sb.
- Černá Hora - č. 207/1964 Sb.
- Francie - č. 83/1985 Sb.
- Gruzie - č. 95/1983 Sb.; požaduje se Apostille
- Chorvatsko – č.207/1964 Sb.
- Itálie - č. 508/1990 Sb.; požaduje se Apostille, výjimkou - *
- Jemen - č. 76/1990 Sb.
- Korea (KLDR) - č. 93/1989 Sb.
- Kuba - č. 80/1981 Sb.
- Kypr - č. 96/1983 Sb.
- Kyrgyzstán - č. 95/1983 Sb.
- Maďarsko - č. 63/1990 Sb.
- Makedonie (FYROM) - č. 207/1964 Sb.
- Moldavsko - č. 95/1983 Sb.
- Mongolsko - č. 106/1978 Sb.
- Polsko - č. 42/1989 Sb. – v současnosti některé Polské orgány nemusí přijímat české listiny bez apostily, vhodné je tedy žadatele informovat, že by měl situaci u orgánu, před kterým chce listinu použít a případně využít apostilu
- Portugalsko - č. 22/1931 Sb.
- Rakousko - č. 9/1963 Sb.
- Rumunsko - č. 1/1996 Sb.
- Ruská federace - č. 95/1983 Sb.
- Řecko - č. 102/1983 Sb. - *

- Slovensko - č. 209/1993 Sb.
- Slovinsko - č. 207/1964 Sb.
- Srbsko - č. 207/1964 Sb.
- Sýrie - č. 8/1986 Sb.
- Španělsko - č. 6/1989 Sb.
- Švýcarsko - č. 9/1928 Sb.
- Tunisko – č. 40/1981 Sb. - **
- Ukrajina - č. 123/2002 Sb.m.s.
- Uzbekistán - č. 133/2003 Sb.m.s.
- Vietnam - č. 98/1984 Sb.[94]

Příloha č.2. Seznam smluvních států Úmluvy o Apostile:

- Albánie
- Andorra
- Antigua a Barbuda
- Argentina
- Arménie
- Austrálie
- Ázerbájdžán
- Bahamy
- Bahrajn
- Barbados
- Belgie
- Belize
- Bělorusko
- Bolívie
- Bosna a Hercegovina

[94] * - osvobození listin od vyššího ověření platí v souladu s příslušnými dvoustrannými smlouvami pouze pro listiny související s dožádáním soudu; ** - osvobození listin od vyššího ověření platí v souladu s příslušnou dvoustrannou smlouvou pouze pro listiny zasílané v rámci mezinárodní justiční spolupráce; Ministerstvo zahraničních věcí ČR,
** - osvobození listin od vyššího ověření platí v souladu s příslušnou dvoustrannou smlouvou pouze pro listiny zasílané v rámci mezinárodní justiční spolupráce;
Dostupné:
https://www.mzv.cz/file/1201026/Osvobozeni_od_pozadavku_superlegalizace___apostila.pdf
[16.04.2022]

- Botswana
- Brazílie
- Brunej
- Bulharsko
- Burundi – od 13. 2. 2015; ČR vznesla námitku proti přistoupení Burundi k Úmluvě. V důsledku toho bude mezi ČR a Burundi nadále probíhat ověřování formou tzv. superlegalizace.
- Cookovy ostrovy
- Černá Hora
- Česká republika
- Čína – pouze Hong Kong a Macao
- Dánsko (+ Faerské ostrovy; v Grónsku apostila neplatí)
- Dominika
- Dominikánská republika
- Ekvádor
- Estonsko
- Fidži
- Filipíny
- Finsko
- Francie (+ Fr. Polynésie, Afars a Issas, Guadeloupe, Fr. Guyana, Komorské ostrovy, Martinik, Nová Kaledonie, Réunion, Svatý Pierre a Miquelon, Wallis a Futuna)
- Grenada
- Gruzie
- Guatemala
- Guyana
- Honduras
- Chile
- Chorvatsko
- Indie
- Irsko
- Island
- Itálie

- Izrael
- Jamajka
- Japonsko
- Jihoafrická republika
- Kapverdy
- Kazachstán
- Kolumbie
- Korejská republika
- Kosovo
- Kostarika
- Kypr
- Kyrgyzstán
- Lesotho
- Libérie
- Lichtenštejnsko
- Litva
- Lotyšsko
- Lucembursko
- Maďarsko
- Malawi
- Malta
- Maroko
- Marshallovy ostrovy
- Mauricius
- Mexiko
- Moldávie
- Monako
- Mongolsko
- Namibie
- Německo
- Nikaragua
- Niue

- Nizozemí (+ Aruba, Curaçao, Svatý Martin + ostrovy Bonaire, Svatý Eustach a Saba – od 10. 10. 2010 zanikly Nizozemské Antily)
- Norsko
- Nový Zéland
- Omán
- Palau
- Panama
- Paraguay
- Peru
- Polsko
- Portugalsko
- Rakousko
- Rumunsko
- Rusko
- Řecko
- Salvador
- Samoa
- San Marino
- Severní Makedonie
- Seychely
- Singapur
- Slovensko
- Slovinsko
- Spojené státy americké (+ Americká Samoa, Guam, Severní Mariany (Northern Mariana Islands), Portoriko, Panenské ostrovy Spojených států (Virgin Islands of the United States))
- Srbsko
- Surinam
- Svatá Lucie
- Svatý Kryštof a Nevis
- Svatý Tomáš a Princův ostrov
- Svatý Vincenc a Grenadiny
- Svazijsko

- Španělsko
- Švédsko
- Švýcarsko
- Tádžikistán
- Tonga
- Trinidad a Tobago
- Tunisko
- Turecko
- Ukrajina
- Uruguay
- Uzbekistán
- Velká Británie (+ Jersey, the Bailiwick of Guernsey, Ostrov Man, Anguilla, Bermudy, Britské antarktické území (British Antarctic Territory), Britské Panenské ostrovy (British Virgins Islands), Britské Šalamounovy ostrovy (British Solomon Islands), Kajmanské ostrovy, Falklandské ostrovy, Gibraltar, Montserrat, Svatá Helena, Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy Ostrovy (South Georgia and South Sandwich Islands), Turks a Caicos)
- Vanuatu
- Venezuela[95]

[95] Dostupné: https://www.mzv.cz/file/1201026/Osvobozeni_od_pozadavku_superlegalizace___apostila.pdf [16.04.2022]

Příloha č.3: Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin - HCCH

Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin

(*Přijata dne 5 října 1961)*

Smluvní státy této úmluvy,

v úmyslu zrušit požadavek diplomatického nebo konzulárního ověřování cizích veřejných listin,

se za tímto účelem rozhodli uzavřít Úmluvu a dohodly se na těchto ustanoveních:

Článek 1

Úmluva se bude používat na veřejné listiny, které byly vydány na území jednoho ze smluvních států a které musí být předloženy na území jiného smluvního státu.

Pro účely Úmluvy se považují za veřejné listiny:

e) listiny vydané soudním orgánem státu, včetně listin vydaných státním zástupcem, vyšším soudním úředníkem nebo soudním vykonavatelem,

f) listiny vydané správními úřady,

g) notářské listiny,

h) úřední potvrzení, kterými jsou opatřeny listiny podepsané soukromou osobou, jako je úřední potvrzení o registraci listiny nebo potvrzení toho, že listina byla vydána určitého data, a úřední a notářské potvrzení pravosti podpisu.

Úmluva neplatí pro:

c) listiny vydané diplomatickými nebo konzulárními zástupci,

d) správní listiny týkající se přímo obchodních nebo celních transakcí.

Článek 2

Každý smluvní stát osvobodí od legalizace listiny, pro které platí Úmluva a které

mají být předloženy na jeho území. Pro účely této úmluvy se ověřováním rozumí pouze formální úkon, jímž diplomatičtí nebo konzulární zástupci země, ve které má být listina předložena, potvrzují pravost podpisu, oprávněnost osoby listinu podepsat, a jestliže je to třeba, pravost pečeti nebo razítka, jimiž je opatřena.

Článek 3

Jediným formálním úkonem, který může být požadován za účelem potvrzení pravosti podpisu, oprávněnosti osoby listinu podepsat, a jestliže je to třeba, pravosti pečeti nebo razítka, jimiž je opatřena, je připojení doložky podle článku 4 Úmluvy, kterou vystaví příslušný úřad státu, v němž listina byla vydána.

Formální úkon podle předcházejícího odstavce však nemůže být vyžadován, pokud buď platné zákony, předpisy nebo praxe ve státě, kde je listina předkládána, nebo dohoda mezi dvěma nebo více smluvními státy tento úkon zrušily nebo zjednodušily nebo osvobodily danou listinu z povinnosti ověřování.

Článek 4

Doložkou podle prvního odstavce článku 3 bude opatřena listina samotná nebo bude uvedena v příloze; formou bude odpovídat vzoru přiloženému k Úmluvě.

Doložka však může být vyhotovena v úředním jazyce úřadu, který ji vydává. Standardní pojmy, jež jsou v něm obsaženy, mohou být i v jiném jazyce. Název „Apostille (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)“ bude ve francouzském jazyce.

Článek 5

Doložka bude vydána na žádost osoby, která podepsala listinu, nebo kteréhokoliv jejího držitele.

Řádně vyplněná doložka ověřuje pravost podpisu, oprávněnost osoby listinu podepsat, a jestliže je to třeba, pravost pečeti nebo razítka na listině, jimiž je opatřena.

Podpis, pečeť a razítko na doložce jsou vyňaty z dalšího ověřování.

Článek 6

Každý smluvní stát určí příslušné úřady, které jsou oprávněny vydávat doložky podle prvního odstavce článku 3.

O tomto je smluvní stát povinen informovat Ministerstvo zahraničních věcí Nizozemí v době uložení ratifikačních listin nebo listin o přístupu nebo prohlášení rozšíření platnosti. Bude také informovat o každé změně týkající se tohoto úřadu.

Článek 7

Každý úřad určený podle článku 6 povede rejstřík nebo kartotéku, ve kterých budou zaznamenány tyto údaje o vydaných doložkách:

1. Číslo a datum doložky,
2. Jméno osoby, která podepsala veřejnou listinu, její funkce nebo v případě nepodepsaných listin název úřadu, který opatřil listinu pečetí nebo razítkem.

Na žádost kterékoliv osoby, která prokáže zájem, úřad, jenž vydal doložku, ověří, zda údaje na doložce odpovídají údajům v rejstříku nebo kartotéce.

Článek 8

Pokud dohoda, úmluva nebo smlouva mezi dvěma nebo více smluvními státy obsahuje ustanovení o formálních náležitostech při ověřování podpisu, pečeti nebo razítka, bude Úmluva použita pouze v případě, že tyto formální náležitosti jsou přísnější než podle článků 3 a 4 Úmluvy.

Článek 9

Každý stát učiní nezbytné kroky, aby zabránil ověřování listin jeho diplomatickými a konzulárními zástupci v případech, kdy Úmluva stanoví výjimku z povinnosti ověřovat.

Článek 10

Tato úmluva bude otevřena k podpisu státům zastoupeným na 9. zasedání Haagské konference o mezinárodním právu soukromém a pro Island, Irsko, Lichtenštejnsko

a Turecko.

Úmluva bude ratifikována a ratifikační listiny budou uloženy u Ministerstva zahraničních věcí Nizozemí.

Článek 11

Tato úmluva nabude platnosti šedesátého dne po uložení třetí ratifikační listiny podle druhého odstavce článku 10.

Úmluva nabude platnosti pro každý stát, který Úmluvu podepsal a ratifikoval později, šedesátého dne po uložení jeho ratifikační listiny.

Článek 12

Kterýkoliv stát, jenž není uveden v článku 10, může přistoupit k této úmluvě poté, co vstoupila v platnost, podle prvního odstavce článku 11. Listina o přístupu bude uložena u Ministerstva zahraničních věcí Nizozemí.

Přistoupení bude účinné pouze pro vztah mezi přistupujícím státem a těmi smluvními státy, které nevznesou do 6 měsíců po obdržení oznámení podle písmene d) článku 15 proti přistoupení námitku. Každá z námitek bude oznámena Ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí.

Úmluva vstoupí v platnost mezi přistupujícím státem a státy, které nevznesly námitku vůči přistoupení, šedesátý den po uplynutí lhůty 6 měsíců podle předcházejícího odstavce.

Článek 13

Kterýkoliv stát může v době podpisu, ratifikace nebo přístupu prohlásit, že rozšiřuje územní platnost této úmluvy na všechna území nebo jedno či více z nich, za jejichž mezinárodní vztahy odpovídá. Toto prohlášení nabude účinnosti, jakmile Úmluva vstoupí pro daný stát v platnost.

Kdykoliv poté bude rozšíření územní platnosti této úmluvy oznámeno příslušným

státem Ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí.

Pokud prohlášení o rozšíření platnosti je učiněno státem, který podepsal a ratifikoval Úmluvu, pro příslušná území vstoupí Úmluva v platnost podle článku 11. Pokud prohlášení o rozšíření platnosti je učiněno státem, který přistoupil k Úmluvě, pro příslušná území vstoupí Úmluva v platnost podle článku 12.

Článek 14

Tato Úmluva zůstane v platnosti 5 let ode dne jejího vstupu v platnost podle prvního odstavce článku 11 i pro státy, které ratifikovaly nebo přistoupily k Úmluvě dodatečně.

Pokud Úmluva nebude vypovězena, její platnost bude mlčky obnovována každých 5 let.

Každá výpověď bude oznámena Ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí nejméně 6 měsíců před uplynutím pětiletého období.

Výpověď může být omezena na určitá území, na která se Úmluva vztahuje. Výpověď bude účinná pouze pro stát, který ji oznámil. Pro všechny ostatní smluvní státy zůstane Úmluva v platnosti.

Článek 15

Ministerstvo zahraničních věcí Nizozemí bude státy zmíněné v článku 10 a státy, které přistoupily k Úmluvě podle článku 12, informovat o:

1. Oznámeních podle druhého odstavce článku 6,
2. Podpisech a ratifikacích podle článku 10,
3. Datu, kterým tato úmluva vstupuje v platnost podle prvního odstavce článku 11,
4. Přístupech a námitkách podle článku 12 a datu, kdy přístupy vstoupily v platnost,
5. Rozšířeních podle článku 13 a datu, kdy nabyla účinnosti,

6. Výpovědích podle třetího odstavce článku 14.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně zmocněni, podepsali tuto úmluvu.

Dáno v Haagu dne 5. října 1961, v jazyce francouzském a anglickém, přičemž francouzský text je rozhodný pro případ rozdílností mezi oběma texty, v jednom výtisku, který bude uložen v archivech nizozemské vlády a jehož ověřená kopie bude zaslána diplomatickou cestou každému státu, který byl zastoupen na 9. zasedání Haagské konference o mezinárodním právu soukromém, a také Islandu, Iráku, Lichtenštejnsku a Turecku.[96]

[96] Tato Úmluva, včetně souvisejících materiálů, je přístupná na webových stránkách HCCH v oddíle Conventions nebo Apostille Section. Kompletní historie Úmluvy viz HCCH, *Actes et documents de la Neuvième session (1960)*, Tome II, *Légalisation*, str.193

Příloha č.4: Vzory překladatelských doložek soudního překladatele a tlumočníka

СВИДЕТЕЛЬСТВО ПЕРЕВОДЧИКА / PŘEKLADATELSKÁ DOLOŽKA

Я, магистр Олег Щеблыкин, ИН: 65052901, присяжный переводчик чешского и русского языков, зарегистрированный в реестре переводчиков при Министерстве юстиции Чешской Республики, настоящим подтверждаю, что я лично перевел прилагаемый документ, а также что данный перевод соответствует тексту предметного документа. При переводе я не прибегал к услугам консультанта.

Já, Mgr. Oleg Ščeblykin, IČ: 65052901, soudní překladatel jazyka českého a ruského, zapsaný v seznamu tlumočníků a překladatelů vedeném Ministerstvem spravedlnosti České republiky, tímto stvrzuji, že jsem osobně provedl překlad připojené listiny a že tento překlad souhlasí s textem předmětné listiny. Při provádění překladu nebyl přibrán konzultant.

Перевод записан в системе учета переводов под порядковым номером: ..... .

Tento úkon je zapsán v evidenci úkonů pod číslem položky: ..... .

г. Прага, ...

V Praze dne .....

PŘEKLADATELSKÁ DOLOŽKA

Já, Veronika Cattan Koubková, IČ: 71719024, soudní tlumočnice a překladatelka jazyka českého a korejského, jmenovaná rozhodnutím předsedy Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2006, č. j. Spr 981/2006, zapsaná v seznamu soudních tlumočníků a překladatelů vedeném Ministerstvem spravedlnosti České republiky, tímto stvrzuji, že jsem osobně provedla překlad připojené listiny, a že tento překlad souhlasí s textem předmětné listiny.
Při provádění překladu nebyl přibrán konzultant.
Zadavatelem úkonu je....., úkon byl zadán pod č. j.....

Tento úkon je zapsán v evidenci úkonů pod číslem položky: .....

V Líbeznicích dne .....

Podpis překladatele a otisk překladatelské pečeti

번역 인증서

프라하시 법원으로부터 2006 년 11 월 3 일 체-한, 한-체 법원 공증 통번역사 문건번호 981/2006 번으로 임명 받아 체코 법무부 통번역사 등기부에 등록된 Veronika Cattan Koubková (등록번호: 71719024)는 본 번역문을 직접 번역하였으며 본 번역문이 원문과 상위없음을 확인합니다.
번역시 컨설턴트 서비스를 이용하지 않았습니다.
번역 의뢰 기관명: ..... 문건번호: .....